

دیرخان شورای معاونین فرهنگی دانشگاه داد موسسه آموزش عالی فیروزه ای مشهد ۹

مجلس دهم خیرگان بصیرتی عظیم

بزرگداشت انتخابات

بصیرت در اندیشه های

توس دشمن از رنگ ها ؛

روزی از سبز سپاه

روزی از خاکی بسیج

روزی از سرخی خون شهید

روزی از مشکی چادرها

روزی از کیک زرد هسته ای

و امروز از جوهر آبی انگشتها!

www.Nasr19.ir

جستاره

انتخابات حضور حداکثری،
قدرت ملی

بایدها و نبایدهای انتخابات

شگردهای رسانه ای تبلیغات
انتخاباتی

حرف نو رهبر انقلاب برای
انتخابات پیش رو چیست؟

به چه فهرستی اعتماد کنیم؟

۳ هشدار

خبرگان رهبری، تبلور
اسلامیت و جمهوریت

خواستگاه مجلس شورای
اسلامی

مرور تاریخچه ۱۰۷ ساله
مجلس در ایران

مجلس و انقلاب اسلامی

معیارهای انتخابات شایسته از
منظر قرآن کریم

دبیرخانه شورای معاونین فرهنگی دانشگاهها وموسسات آموزش عالی
غیردولتی منطقه ۹

مدیرمسئول: غلام نبی گلستانی
سردبیر: حسن شرفیان
صفحه آرا: مریم مقیمی خیرآباد
طراح جلد: محمدرضا اسحاق زاده
صاحب امتیاز: واحد فرهنگی موسسه
آموزش عالی اقبال لاهوری

انتخابات، حضور حداکثری، قدرت ملی

حمایت همه جانبه این ملت‌های مظلوم منطقه بر خاسته است و اساساً پیروزی انقلاب شکست

افزایش قدرت ملی در داخل کشور است هر مقدار قدرت ملی افزوده تر شود سیاست‌های خارجی در صحنه بین‌المللی با شرایط مناسبتری به فعالیت می‌پردازند.

در شرایط کنونی جهان، کارایی قدرت نرم به مراتب بیشتر از قدرت نظامی است امروز آمریکا اگر یک‌تازی می‌کند و این همه جنایت در دنیا به وجود می‌آورد، متکی به قدرت نظامی نیست بلکه بخش عمده آن به جاذبه آموزش عالی، مراکز علمی تحقیقاتی و داشتن دانشگاه‌های معروف است و نیز قدرت جذب دانشجوی خارجی از ۱۶۶ کشور جهان بنابراین این افزایش قدرت و عمدتاً قدرت نرم می‌تواند شرایط را برای حضور بهتر کشور در منطقه و جهان فراهم کند و در داخل کشور نیز هر مقدار قدرت نرم در کنار قدرت سخت افزایش یابد قدرت ملی افزایش خواهد یافت.

و اینک توطئه‌های استکبار جهانی و در راس آن آمریکا استراتژی و مقابله با نظام اسلامی ایران و ملت‌های تحت سلطه به ویژه مسلمانان مظلوم در یمن، عراق، سوریه و... در پیش گرفته است و بدون تردید بزرگترین خطر برای آمریکا نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران است که به

ایران کشوری است که حدود نزدیک به چهار دهه در قالب یک نظام مردم سالار بسیار قوی ادامه حیات می‌دهد و در این مدت بیش از سی و اندی انتخابات را مردم آن پشت سر گذارده و در هر انتخابی مردم پرشورتر از قبل حضور یافته‌اند.

انتخابات پیش رو امسال از یک جایگاه ویژه ای برخوردار است از یک طرف دشمن تمام توان خود را به کار گرفته تا حضور مردم را کم رنگ کند به ویژه با ایجاد مشکلات ارزشی و اقتصادی و از طرفی ما در حال ورود به یک آینده روشن و موفق هستیم که حتی با شرکت ۵۱ یا ۵۲ درصدی بر آن دسترسی نخواهیم داشت. ما نیازمند حضوری شبیه حضور سال ۷۶ هستیم حضوری ۷۰ یا ۸۰ درصدی که بتواند چاره ساز باشد یک حضور پر شور سراسری که می‌تواند صحنه را عوض کند و مسیر توسعه در پرتو اقتصاد مقاومتی را بر ایمان هموار سازد اگر ما در پی توسعه هستیم باید قدرت ملی را افزایش دهیم و توسعه ما عمدتاً باید توسعه علمی، فناوری، اقتصادی و فرهنگی باشد قدرت نرم امروز تاثیر گذارترین روش‌هاست. از سویی موفقیت سیاست خارجی ما در صحنه بین‌الملل مرهون

جست‌جوها

غلام نبی گلستانی

انقلاب و حافظ دستاوردهای مبارزه این راه به همین دلیل باید به جد و دقیق مراقب این کانون مهم اسلامی بود مبادا خدای ناکرده نا اهلی بر آن راه یابد و یا اهل و شایسته ای از آن محروم و باز ماند. برای انجام این رسالت بزرگ و نقش نمایندگان اصلح و مکتبی هیچ راهی بهتر و حساب شده تر از بازگشت به معیار های گزینش در اسلام نیست چرا که این صراط مستقیمی است که بیم انحراف کمتر در آن وجود دارد.

ب: مجلس خبرگان رهبری

موقعیت مجلس خبرگان رهبری نیز هم سنگ و هم تراز نمایندگی مجلس شورای اسلامی و بلکه فراز مندتر از آن است چرا سلامت نظام جمهوری اسلامی در گرو حضور رهبر الهی در راس آن است و

با فرارسیدن انتخابات ملت مسلمان کشورمان در برابر یک آزمون بزرگ تاریخی و یک وظیفه خطیر الهی قرار می‌گیرد چرا که می‌خواهد سرنوشت این کشور بزرگ اسلامی را در لحظاتی بسیار حساس برای چند سال دیگر رقم زند.

سالهایی که از نظر وضع خاص تاریخی ممکن است بازتابش قرن‌ها بماند. و اینک در آستانه انجام دو انتخابات بزرگ هستیم، یکی انتخابات مجلس شورای اسلامی و دیگر انتخابات مجلس خبرگان رهبری

الف: انتخابات مجلس شورای اسلامی

مجلس در نظام جمهوری اسلامی همچون قلب است نمایندگان در بافت و شاکله جمهوری اسلامی رهرو راه انبیاء هستند و پاسداران خون شهیدان

عملکرد تمامی کارگزاران وقتی مشروعیت خواهد داشت که نظام بانی چون ولی فقیه در دوران غیبت بر سر آن باشید نقش خبرگان رهبری اولاً در شناسایی افراد واجد شرایط رهبری و دوم معرفی اصلح و شایسته ترین فرد به مردم و سوم نظارت مستمر بر بقاء شرایط رهبری است. که بر این اوصاف در مقام عملکرد نظارت می‌کنند.

با توجه به این دو انتخابات مهم و سرنوشت ساز مشارکت مردم همچون قدرت نرم است که هر چه با شکوه تر باشد قدرت ملی افزایش و منافع ملی بهتر تامین خواهد شد از این رو باید انتخابات پیش رو را به یک فرصت برای قدرت ملی تبدیل کنیم و همه تلاش کنیم تا پای صندوق‌های رای حماسه ای دیگر آفریده شود.

انتخابات پیش رو امسال از یک جایگاه ویژه ای برخوردار است

سنگینی برای آمریکا تلقی می‌شود.

اگر خدای ناکرده به هر شکلی صدمه ای بر نظام اسلامی وارد شود یا تضعیف گردد هیچ قدرت و نظامی در شرایط فعلی نمی‌تواند در برابر قدرت استکباری و مستکبرین بایستد امروز امید همه نهضتها، انقلابیون، روشنفکران و آزادی خواهان جهان به ویژه ملت‌های مظلوم منطقه به این نظام است.

اگر کسی فکر کند بدون وجود این نظام یک مبارزه جدی در برابر استکبار سر می‌گیرد این ساده اندیشی است با لاترین ضربه به استکبار حفظ تقویت این نظام است.

در کلام امام خمینی (ره)

«بایدها» و «نبایدها» های انتخابات

نظام اسلامی ایران که با سقوط رژیم دیکتاتوری و استبدادی پهلوی در سال ۱۳۵۷ به پیروزی رسید با شعار محوری «استقلال - آزادی - جمهوری اسلامی» به سوی تحقق آن حرکت خود را آغاز نمود.

بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران حضرت امام خمینی (ره) همواره در پیامها و سخنرانی‌ها در برابر نظام سلطنتی، بر حکومتی تأکید داشت که بر احکام اسلام و رای مردم بنیان گذارده شده باشد. اصطلاح «جمهوری اسلامی» را امام ابتدا در پاریس در توصیف نظام مطلوب و مورد نظر خود به کار برد. «جمهوریت» مورد نظر به همان معنای رایج یعنی مردمی بودن حکومت است. ایشان در پاسخ به سوال خبرنگاری مبنی بر چیستی حکومت در جمهوری اسلامی در تاریخ ۲۰ مهر ۵۷ می‌فرماید: «رژیم اسلامی و جمهوری اسلامی یک رژیم است متکی بر آرای عمومی و فرانودم عمومی». (۱)

بنابراین «جمهوریت» نظام، به پذیرش حق مردم در انتخاب نوع نظام سیاسی و حاکمان اشاره داشته و شکل و قالب حکومت مورد نظر امام را تشکیل می‌دهد و در این نظام مردم به عنوان یکی از ارکان مشروعیت نظام سیاسی جمهوری

اسلامی تلقی می‌شوند به گونه‌ای که نظر و رای مردم فقط در مراحل اولیه تاسیس نظام شرط نبود بلکه جمهوری اسلامی به حضور دائمی و نظارت همیشگی آنها بر مسئولین مقید می‌باشد.

البته در کنار آن «اسلامیت» هم رکن مهم دیگر نظام مورد نظر امام است که بارها بر آن تأکید نمودند. و در واقع این رکن است که جمهوری اسلامی را از دموکراسی‌های غربی جدا می‌سازد. اسلام محتوا و ماهیت اصلی این نظام را تشکیل داده و ضوابط و احکام و مقررات اسلامی مبنای اصلی سیاستها و قوانین آن محسوب می‌شوند.

یکی از مهمترین ابزارهای مشارکت سیاسی مردم و تحقق نظام «جمهوری اسلامی» عرصه انتخابات مختلف می‌باشد که اگر با دوراندیشی و اتخاذ تدابیر و مقدمات آن از سوی مسئولان و سایر دست‌اندرکاران عملی شود می‌تواند «جمهوری اسلامی» را در برابر تمامی توطئه‌ها بیمه نموده و از آسیبها و خطرات داخلی و خارجی مصون دارد.

در اینجا به برخی بایدها و نبایدها در عرصه انتخابات که در دیدگاه و اندیشه‌های معمار کبیر جمهوری اسلامی حضرت امام خمینی (ره) به آنها پرداخته شده است می‌پردازیم

• اهمیت انتخابات و نقش مردم

انتخابات تجلی حضور و مشارکت سیاسی مردم و عرصه تحقق اراده ملت برای تعیین سرنوشت خویش است از اینرو انتخابات دارای اهمیت و جایگاه بلندی است و مردم نقش بزرگی در ایفای این رسالت و تکلیف بزرگی بر دوش خواهند داشت.

امام خمینی (ره) درباره اهمیت حضور و شرکت مردم در انتخابات می‌فرماید: «این وظیفه‌ای است الهی و وظیفه‌ای است ملی و وظیفه‌ای است انسانی و وظیفه‌ای است که ما باید به آن عمل بکنیم همه مان باید در انتخابات شرکت بکنیم». (۲)

با توجه به این اهمیت و نقش حضور مردم در صحنه انتخابات است که باید همت و تلاش تمامی مسئولان دست‌اندرکاران کاندیدها و رسانه‌ها به این امر معطوف شود که با اقدامات سنجیده و تدابیر لازم و فضا سازی مناسب زمینه‌های حضور حداکثری مردم در انتخابات را فراهم ساخته تا موجب امید بیشتر دوستداران و ناامیدی و شکست دشمنان اسلام را فراهم نمایند.

• پرهیز از تخریب

انتخابات در نظام اسلامی دارای شرایط و آداب خاص خود می‌باشد به گونه‌ای که کاندیدها و

طرفداران آنان نباید از هر شیوه‌ای برای موفقیت و دستیابی به اهداف خود استفاده کنند چرا که پذیرش مسئولیتها در نظام اسلامی قبول رسالتی الهی و ملی برای تحقق آرمانهای اسلامی و خدمت به مردم است. بنابراین چارچوبها و ضوابط دینی اخلاقی اجتماعی و فرهنگی باید مورد توجه قرار گیرد و به هیچ عنوان نباید شخصیت حیثیت و آبروی افراد دستخوش تمایلات و خواسته‌ها و اغراض دنیایی دیگران قرار گیرد.

امام خمینی (ره) خطاب به کاندیدها و طرفداران آنان بیان می‌دارند: «از آقایان کاندیدها و دوستان آنان انتظار دارم که اخلاق اسلامی - انسانی را در تبلیغ برای کاندیدای خود مراعات و از هرگونه انتقاد از طرف مقابل که موجب اختلاف و هتک حرمت باشد خودداری نمایند». (۳)

معلوم نیست چرا عده‌ای برای رسیدن به پست و مقام و باصلاح خدمت به مردم! ینگونه بی‌مبالاتی نموده و حاضر می‌شوند هرگونه اتهام تهمت و ناسزا را به دیگران ببندند. «حیثیت و آبروی مومن در اسلام از بالاترین و والاترین مقام برخوردار است و هتک مومن چه رسد به مومن عالم از بزرگترین گناهان است و موجب سلب عدالت است». (۴)

زیننده نظام اسلامی نیست که کاندیدها و طرفداران آنان در شیوه‌های تبلیغاتی خود از هر روش و شیوه‌ای همچون کشورهای غربی برای تخریب چهره‌ها استفاده نموده تا از این طریق برای خود چهره‌ای بسازند. چه بسا این روش در آینده گریبان این افراد را نیز بگیرد.

امام خمینی (ره) در بیانات خود درباره تبلیغات انتخاباتی به نکته مهم و اساسی اشاره کرده و از هرگونه روشی که با شئون اسلام منافات داشته برحذر داشتند؛ «نصیحتی است از پدري پير به تمامی نامزدهای مجلس شورای اسلامی که

سعی کنید تبلیغات انتخاباتی شما در چارچوب تعالیم و اخلاق عالیه اسلام انجام شود و از کارهایی که با شئون اسلام منافات دارد جلوگیری گردد. باید توجه داشت که هدف از انتخابات در نهایت حفظ اسلام است. اگر در انتخابات حریم مسائل اسلام رعایت نشود چگونه منتخب حافظ اسلام می‌شود. باید سعی شود تا خدای ناکرده به کسی توهین نگردد». (۵)

اگر واقعا هدف از پذیرش مسئولیت در نظام اسلامی حفظ اسلام و خدمت به مردم است تهمت و افترا و هتک حرمت و... چرا! مگر اینکه خدای ناکرده اغراض دیگری در کار باشد.

• معیارهای انتخاب

با توجه به نقش و رسالت بزرگی که نمایندگان مجلس شورای اسلامی

که حتی الامکان در انتخاب اشخاص با هم موافقت نمایند و اشخاصی اسلامی متعهد غیرمنحرف از صراط مستقیم الهی در نظر بگیرید و سرنوشت اسلام و کشور خود را به دست کسانی دهید که به اسلام و جمهوری اسلام و قانون اساسی معتقد و نسبت به احکام نورانی الهی متعهد باشند و منفعت خود را بر مصلحت کشور مقدم ندارند». (۷)

انتخابات تجلی وحدت و نمایش وحدت مردم است و باید تمامی تلاشها و اقدامات در این راستا صورت گیرد. متأسفانه گاهی در انتخابات وحدت ملی جامعه دچار آسیب شده و ضربات و خسارت‌های بزرگی را بر مردم و جامعه تحمیل می‌نماید در این زمینه اگر مسئولان

«جمهوریت» نظام، به پذیرش حق مردم در انتخاب نوع نظام سیاسی و حاکمان اشاره داشته است.

کاندیدها طرفداران آنها رسانه‌ها و بویژه جناحها و گروههای سیاسی روش معقول منطقی و در چارچوب اصول را در پیش گیرند. این اصل مهم نه تنها آسیب نمی‌بیند بلکه موجب وفای ملی و وحدت و انسجام بیشتر جامعه می‌شود.

این نکته مهم نباید مورد غفلت و یا احیاناً شیطنت برخی قرار گیرد. امام خمینی با توجه به وجود دو دیدگاه و دو تفکر در جامعه ضرورت وحدت و پرهیز از اختلاف را مورد تأکید قرار داده و فرمودند «البته دو تفکر هست باید هم باشد دو رای هست باید هم باشد سلیقه‌های مختلف باید باشد لکن سلیقه‌های مختلف اسباب این نمی‌شود که انسان با هم خوب نباشد... اگر در یک ملتی اختلاف سلیقه نباشد این ناقص است.

در رابطه با تدوین قوانین و مقررات اسلامی و ملی برعهده دارند باید از شرایط و ویژگیهای خاصی برخوردار بوده تا این مهم محقق گردد.

«مرکز همه قانونها و قدرتها مجلس است مجلس هدایت می‌کند همه را و باید بکند» (۶)

با توجه به این نقش و رسالتی که مجلس دارد ملت باید نمایندگان را برگزینند که از هر جهت شایستگی‌های نمایندگی ملت مسلمان ایران را داشته باشند معتقد به دو رکن مهم نظام یعنی «جمهوریت» و «اسلامیت» باشند تا هنگام بررسی لوایح و طرحها این دو رکن مهم را مورد توجه قرار دهد. بنیانگذار جمهوری اسلامی در یکی از بیانات خود درباره ویژگی‌های لازم برای نمایندگی مجلس می‌فرماید: «من متواضعانه از شما می‌خواهم

اگر در یک مجلس اختلاف نباشد این مجلس ناقص است. اختلاف باید باشد اختلاف سلیقه اختلاف رای مباحثه جار و جنجال اینها باید باشد لکن نتیجه این نباشد که ما دو دسته بشویم دشمن هم باید دو دسته باشیم در عین حالی که اختلاف داریم دوست هم باشیم.» (۸)

بنابراین نباید رقابتهای انتخاباتی زمینه ای را برای پراکندگی و اختلاف در جامعه و ملت را فراهم سازد. بویژه احزاب و جناحهای سیاسی باید مواظب عوامل و دستهای ناپاک باشند که در آنها رسوخ نکنند.

«من احتمال می دهم که عوامل و دستهای ناپاکی بخواهند از رقابتهای انتخاباتی در رسیدن به آرزوهای خود استفاده کنند و با طرح مسائل پوچ و بی معنا دلها را از یکدیگر جدا سازند.» (۹)

از این رو بر همگان است که با هوشیاری و درایت کامل مواظب القائات وسوسه انگیزان و نفاق تفرقه افکنان و وحدت شکنان بوده و در راه اتحاد و همدلی تمامی نیروهای متعهد و دلسوز نظام حرکت نمایند و انتخابات را به عرصه اتحاد و انسجام ملت و جامعه تبدیل نمایند.

• حسن اجرای انتخابات

صندوقهای رای امانتهای ملت در دست مسئولان امر است و باید با حساسیت تمام از این امانتهای مردم نگهداری شود باید دقت شود که حتی یک رای از کسی ضایع نشود. هیچ مصلحتی نباید موجب خدشه دار شدن آرای مردم شود و انگیزه های شخصی و تمایلات فردی و گروهی و جناحی نباید بر مصالح عمومی و حقوقی افراد مقدم شود.

امام خمینی (ره) این مهم را مورد توجه قرار داده و به مسئولین گوشزد فرمودند: «اینجا ما کار نداریم ما خودمان بین خودمان و خدای تبارک و تعالی باید فکر بکنیم که شما مسئول این مساله

هستید هم مسئول کار خودتان و هم مسئول مسئولین دیگری که تحت نظر شما هستند هستید که جریان انتخابات یک جریان صحیح باشد. هیچ کس در انتخابات بر دیگری مقدم نیست.» (۱۰)

ابراهیم امیری
منابع و ماخذ

- ۱ - صحیفه امام ج ۳ ص ۵۱۴
- ۲ - همان ج ۱۸ ص ۳۱۸
- ۳ - همان ج ۱۲ ص ۱۲
- ۴ - انتخابات در اندیشه امام خمینی (ره) تبیان دفتر اول ص ۳۳۴
- ۵ - همان ص ۱۲۴
- ۶ - همان ص ۳۳۷
- ۷ - صحیفه امام ج ۱۲ ص ۴۹
- ۸ - همان ج ۲۱ ص ۴۷
- ۹ - همان ص ۴۷
- ۱۰ - همان ج ۱۸ ص ۳۸۰

برجسته سازی و ... استفاده می کنند و مسلم است که در چنین فضایی پی گیری، اثبات و پاسخ گویی آسان نیست و همین طور آنچه که از وعده ها و ادعاها نیز به مردم داده می شود از ضمانت اجرایی برخوردار نیست.

۲- وحدت نمایی و اختلاف افکنی

در این تکنیک جناح مقابل را دچار ضعف و تشتت و جناح خودی را یک پارچه و متحد نمایش می دهند و آنچه در این مورد در فضای مجازی می بینید تنها یک تبلیغ رسانه ای برای تضعیف جناح مقابل است.

۳- می آید ، نمی آید:

از این روش جهت محور قرار دادن یک فرد در ذهن افراد جامعه استفاده می شود؛ مثلا ابتداسر و صدای فراوانی در مورد حضور یک فرد در انتخابات ایجاد می شود. سپس آن فرد در مورد آمدنش ابراز تردید می کند .

بعد از مدتی همان فرد می گوید در صورت خواست مردم در این عرصه حاضر می شود. در مرحله بعد می گوید اگر احساس

۵- مجلس جنسیتی و قشری:

در این روش جناح های مختلف برای جلب توجه قشرهای مختلف مردم مجلس یا هر نهاد دیگر را فقط در تبلیغات خود از آن قشر معرفی می کنند حال آنکه واقعیت اینگونه نیست.

مثلا این روز ها شنیده ام که مجلس از آن زنان یا جوانان است. که البته این روش چندان پاسخگو نیست چون افراد از خود می پرسند که مگر تنها یک قشر خاص حق انتخاب دارند؟؟!!

۶- تکنیک ثبت نام حد اکثری :

بعضی جناح ها از ثبت نام حد اکثری به چند دلیل استفاده می کنند،

اول: تعداد رد صلاحیت شدگان هنگامی که ثبت نام ها بر اساس یک قاعده نباشد بالا خواهد رفت در این صورت جناح ها می توانند روی افرادی رد صلاحیت شده اند مانور داده و مظلوم نمایی کنند و برخی نهاد ها را زیر فشار قرار دهند ، دوم اینکه با این کار فشار احساسی می کنند و از همان اول روی سلامت

صورت به این قانون یک برچسبی می زنند یا اشکالی وارد می کنند. شاید قانون استصواب مثال خوبی برای این امر باشد این امر یک قانون است و هر شخص یا گروهی هم با آن مخالف است باید تلاش

تعداد رد صلاحیت شدگان هنگامی که ثبت نام ها بر اساس یک قاعده نباشد بالا خواهد رفت در این صورت جناح ها می توانند روی افرادی رد صلاحیت شده اند مانور داده و مظلوم نمایی کنند

کند تا آن را عوض کند ، اما تا وقتی که این قانون پابرجاست باید آن را اجرا کرد. در مجموع باید خودمان را عادت دهیم به برخی از سر و صداها در باره ی برخی از قوانین نظارتی چرا

گیرد. این دو قطب هم معمولا کاذب هستند و نیاز های مردم را در نظر نمی گیرند. حال بیابید چند دو قطبی را که امسال در انتخابات شکل می گیرد را حدس بزنیم، مثلا دو قطبی برجام و مخالفان برجام یا دو قطبی تعامل با دنیا و مخالفان تعامل با

۹- تکنیک برچسب یا لیبیل

این تکنیک شکل های متنوعی دارد و جناح ها و جریان هاهم از این روش استفاده می کنند. در این روش از ماههای قبل از انتخابات جریان های سیاسی سعی می کنند اصطلاحا مردم را شرطی کنند مثلا انقدر کلمه فساد را روی تصویر برخی اشخاص جریان ها تکرار می کنند که نزدیکی های انتخابات هرکسی اسم فساد را بیآورد بلافاصله در ذهن شما نام همان اشخاص یا جریان زنده می شود، یا مثلا کلمه نفوذ را انقدر روی یک سوژه خاص تکرار می شود که شما بلافاصله یاد یک شخص یا جریان یا موضوع خاص می اندازد البته این تکنیک جنبه ایجابی یا مثبت هم دارد مثلا با جریان سازی تبلیغاتی یک جریان

یا گروه سمبل آزادی یا سمبل پیشرفت و توسعه و یا عدالت می شود.

به هر حال مراقب این روش باشید چراکه

تبلیغات انتخاباتی

شگردهای رسانه‌ای

تکلیف کنم حاضر می شوم. و همین طور این ادعاها ادامه می یابد تا به این صورت فضا آنچنان ساماندهی شود که در ذهن مردم آن فرد ماندگار شود.

۴- یار گیری کاغذی :

در این روش یک جناح آنچنان وانمود می کند که یکی از اعضای برجسته جریان مقابل به به جناح آنها پیوسته اما در واقع خبری در میان نیست و فقط برای تضعیف روحیه جناح مقابل یا برجسته کردن نام جناح خودی استفاده می شود.

انتخابات خدشه وارد کنند ، این روش از نظر تامین منافع جناحی هدف گذاری دقیقی است اما از لحاظ منافع ملی یک تهدید و بی توجهی به قوانین تلقی می شود.

۷- برداشت جناحی از قانون:

هر چه تنور انتخابات گرم تر شود مردم نیز از قانون حرف های بیشتری می شنوند البته حرف زدن از قانون نه عمل به آن تجربیات زیادی وجود دارد که نشان می دهد قانون برای بیشتر گروه ها و جناح ها تا جایی مورد احترام است که به نفع آنها باشد و در غیر این

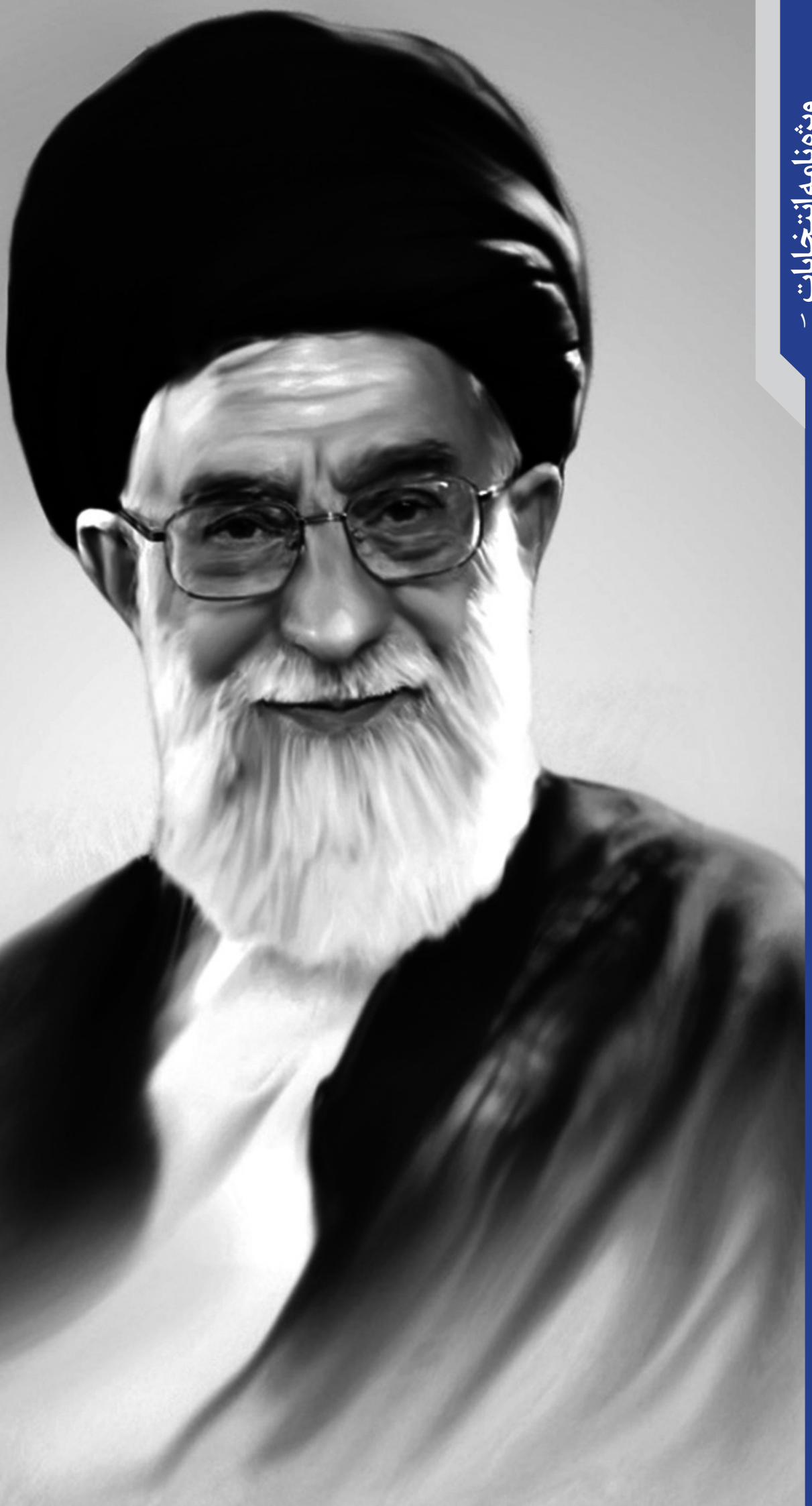
که انکار این قوانین هم یکی از روش های بیرون کردن رقبا از دور بازی های سیاسی است.

۸- دو قطبی سازی :

روشی قدیمی در رقابت های سیاسی است که به ان دیو و دلبر هم می گویند. احزاب و جریان های سیاسی در این تکنیک عرصه انتخابات را به دو بخش سیاه و سفید تقسیم می کنند و که البته حزب خودی سقید و سایرین جناح سیاه را تشکیل می دهند. این روش فضای انتخابات را کاملا احساسی می کند و فرصت تأمل و تعقل را معمولا از افراد می

تکنیک قوی و پرکاربرد می باشد. -۱۰کمپین سازی
عده ای روی کمپینها کمپین های بزرگ برپا می کنند کمپین ها یا گروههای خود جوش مردمی یک ابزار اجتماعی برای حل مشکلات جامعه اند در زمان انتخابات این کمپین ها بیشتر می شوند و هم انگار بیشتر به چشم می آیند و تیتراژ اول روزنامه ها و سایت ها می شوند.

حرف نو رهبر انقلاب برای انتخابات پیش رو چیست؟

شاید یکی از روش‌های مناسب و دقیق برای فهم دقایق و ظرایف بیانات حضرت آیت‌الله خامنه‌ای بررسی تطبیقی بیانات ایشان درباره‌ی پدیده‌ها و رویدادهای مشابه باشد. یعنی برای فهم تأکید و تصریح جدید و به روز رهبری درباره‌ی یک موضوع مثل انتخابات می‌توان محورهای کلی بیانات ایشان در سال جاری را با محورهای کلی بیانات درباره‌ی انتخابات دوره‌ی قبل و یا ادوار قبلی به صورت تطبیقی مقایسه کرد. با این توضیح برای کسانی که با روش‌های علمی و تبیینی بیانات رهبر معظم انقلاب را مطالعه می‌کنند، دو سخنرانی اخیر ایشان در باب انتخابات پیش رو در اسفندماه

اگر فرض کنیم عنصر نفوذی به شکلی وارد مجلس شورای اسلامی بشود یا وارد مجلس خبرگان بشود یا در ارکان دیگر نظام نفوذ بکند، مثل موریانه از داخل می‌جود و پایه‌ها را سست می‌کند و فرو می‌ریزد؛

امسال تفاوت مشخص و محسوسی با همه‌ی سخنرانی‌های ایشان درباره‌ی ادوار انتخابات مجلس شورای اسلامی و خبرگان قانون اساسی دارد. رهبر انقلاب همواره در همه‌ی ادوار انتخابات یکی از پایه‌های تحلیل خود در انتخابات پیش رو را به بررسی برنامه و نقشه‌ی دشمنان در انتخابات اختصاص داده‌اند. بنابراین یکی از محورهایی که می‌تواند از سوی نیروهای مؤمن انقلابی برای فهم دغدغه‌ی رهبری برای انتخابات اسفند امسال مورد ارزیابی قرار بگیرد، بررسی تطبیقی سخنان ایشان درباره‌ی نقشه‌ی دشمن در انتخابات سال ۹۴ با ادوار گذشته است. حال باید این سؤال را مطرح کرد که از نگاه رهبر حکیم و فرزانه‌ی انقلاب دشمن در همه‌ی ادوار

انتخابات چه برنامه‌ای برای کشور، نظام و ملت ایران داشته است. بررسی ۱۳ سخنرانی رهبر معظم انقلاب از مجموع بیانات ایشان نشان می‌دهد که از نظر حضرت آیت‌الله خامنه‌ای دشمنان ملت ایران تا پیش از این انتخابات، همواره سه راهکار مشخص و البته تکراری برای انتخابات در جمهوری اسلامی داشته‌اند:

۱. برنامه‌ی دشمن برای اصل انتخابات

به تعطیلی کشاندن انتخابات، مخدوش کردن انتخابات، شبیه در آزاد بودن انتخابات، انکار وجود مردم‌سالاری، سوءاستفاده علیه امنیت کشور و...

۲. برنامه‌ی دشمن علیه حضور پرشور و گسترده‌ی مردم در انتخابات

ترساندن مردم از خطر حمله‌ی دشمن، تهمت سالم نبودن انتخابات، تلقین دل‌سردی و بی‌تفاوتی مردم، تحریم انتخابات و...

۳. برنامه‌ی دشمن برای جلوگیری از انتخاب افراد صالح

غوغا، تهمت‌زنی، هوچی‌گری و تبلیغات فریبنده

حال باید پرسید که آیا از منظر حضرت آیت‌الله خامنه‌ای برنامه‌ی دشمن برای انتخابات پیش‌رو در اسفند سال جاری نیز منحصر به همان ۳ راهکار قدیمی و همیشگی است؟ و یا نقشه‌ی دشمن ابعاد جدیدی پیدا کرده که رهبر انقلاب اینگونه با نگرانی درباره‌ی اصل و هویت انقلاب هشدار می‌دهند.

نفوذ افراد ناصالح و کسانی که دلشان دنبال حرف آمریکاست رای پاسخ به این سؤال یکبار دیگر عبارات ابتدایی این یادداشت را مطالعه کنید. پاسخ به این سؤال را به خوبی از لابه لای این کلمات پر حرارت خواهید یافت. رهبر معظم انقلاب در بیانات اخیر خود که بخش قابل توجهی از آنها را به موضوع انتخابات اختصاص دادند به وضوح بر بعد جدیدی از برنامه

دشمن برای انتخابات پیش رو تأکید می‌کنند. چه آنجا که در دیدار با ائمه‌ی جمعه از نفوذ موریانه‌ها در مجالس شورای اسلامی و خبرگان می‌گویند: «مردم در باب انتخابات باید خیلی متوجه این باشند. اگر فرض کنیم عنصر نفوذی به شکلی وارد مجلس شورای اسلامی بشود یا وارد مجلس خبرگان بشود یا در ارکان دیگر نظام نفوذ بکند، مثل موریانه از داخل می‌جود و پایه‌ها را سست می‌کند و فرو می‌ریزد؛ قضیه این‌جوری است. مسئله‌ی نفوذ خیلی مهم است. ۱۳۹۴/۱۰/۱۴ و چه آنجا که درباره‌ی برنامه‌ی دشمن برای «نفوذ در مراکز تصمیم‌گیر یا تصمیم‌ساز نظام ۱۳۹۴/۰۹/۰۴ به‌عنوان آماج نفوذ شبکه‌ای و جریان‌ی ۱۳۹۴/۰۹/۰۴ سخن می‌گویند. رهبر انقلاب مانند همه‌ی مصلحان اجتماعی تاریخ و بر اساس روش همه‌ی انبیای و اوصیای الهی برای درک بهتر این خطر توسط مردم، آینده‌ی خطرناک تحقق این برنامه‌ی دشمن را نیز به وضوح تصویر می‌کنند. چه آنجا که درباره‌ی نگرانی خود از آینده‌ی مجلس شورای اسلامی می‌گویند: «بحمدالله مجلس کنونی ما، در مسائل بین‌المللی، مواضع خیلی خوبی می‌گیرد؛ این خیلی برای کشور مغتنم است. این کجا، و اینکه یک مجلس شورائی ما تشکیل بدهیم که در مقابل دشمنان بین‌المللی و جبهه‌ی متحد دشمنان، حرف آنها را بزند [کجا]؛ اینها خیلی با هم فرق می‌کند. این کجا که مجلسی داشته باشیم که چه در قضیه‌ی هسته‌ای و چه در قضایای گوناگون دیگر، حرف دشمن را تکرار بکند؛ یا اینکه نه، مجلسی مستقل، آزاد و شجاع باشد (۱۳۹۴/۱۰/۱۹) و چه آنجا که اهمیت فوق‌العاده مجلس خبرگان در تضمین آینده‌ی انقلابی نظام اسلامی و جایگاه رهبری بر اساس راه و مکتب امام را گوشزد می‌کنند: «مجلس خبرگان بنا است که رهبر انتخاب کند؛ [این] شوخی است؟ آن روزی که رهبر فعلی در دنیا نباشد یا رهبر نباشد،

باید اینها رهبر انتخاب بکنند. چه کسی را انتخاب خواهند کرد؟ آیا کسی را انتخاب خواهند کرد که در مقابل حمله‌ی دشمن بایستد، به خدا توکل کند، شجاعت نشان بدهد، راه امام را ادامه بدهد؟ آیا چنین کسی را انتخاب می‌کنند یا کسی را انتخاب می‌کنند که جور دیگری است؟ این خیلی مهم است.»

بعد چهارم نقشه‌ی دشمن یا پروژه‌ی شماره‌ی چهار را باید بیش از پیش جدی گرفت، پروژه‌ای که در آن قرار است «موریانه‌ها» در «ارکان نظام» نفوذ کنند، موریانه‌هایی که «به مسائل انقلاب، به مسائل دین، به مسائل استقلال کشور خیلی اهمیتی نمی‌دهند، دلشان دنبال حرف آمریکا و غیر آمریکا است ۱۳۹۴/۱۰/۱۹ و راه مقابله با این

موضوع «نظارت استصوابی شورای نگهبان» به عنوان وظیفه‌ی حاکمیت و «روشنگری» و «انتخاب درست» به‌عنوان نقش آحاد ملت انقلابی خواهد بود.

به چه فهرستی اعتماد کنیم؟

آیا به فهرست اعتماد کنیم؟ پاسخ به یک سؤال انتخاباتی پراساسی بیانات رهبر انقلاب

مراکز مهم ریل‌گذاری در کشور هشدار دادند و «نفوذ» آنها را مانند «موریانه» ای دانستند که از داخل، نظام را پوک می‌کند. اما مردم چطور از تمام حشاشان برای انتخاب استفاده کنند که مطمئن شوند با انتخاب درست، جدول نفوذ دشمن را کامل نمی‌کنند؟ راه‌حل را رهبر انقلاب برای اولین بار نزدیک به دو ماه مانده به انتخابات بیان کرده و در دو دیدار با کلام‌های متفاوتی آن را تبیین کرده‌اند: «رای دادن و اعتماد به فهرستی که از سوی افراد متدین، مؤمن، انقلابی و در خط امام معرفی شده باشد.»

اول؛ «انتخاب درست» یک وظیفه و یک حق‌الناس بر عهده‌ی مردم ایران است. این تذکری است که رهبر انقلاب در دیدار ائمه‌ی جمعه خطاب به مردم دادند. «یک بُعد دیگر [حق‌الناس] این است که مردمی که میخواهند رأی بدهند، اعتماد کنند به آن مجموعه‌هایی که واقعا قابل اعتمادند؛ بعضی‌ها هستند که قابل اعتماد نیستند؛ این‌جور نیست که از روی صفا و واقعیت و علاقه‌مندی به انقلاب [باشد] - اساس کار، انقلاب است- و از روی علاقه‌مندی به انقلاب بیایند یک فهرست پیشنهادی را بدهند؛ نه، روی مقاصد دیگر -گاهی اوقات

این چند روز اینفوگرافیک نگاه کلان در KHAMENEI.IR منتشر شد. این محصول حاصل بررسی ۴۲ بیانات رهبر انقلاب اسلامی در دو سال اخیر با محور قراردادن برجام و پس از برجام است؛ نشان می‌دهد که ایشان درباره سه موضوع مهم انتخابات اخیر هشدار داده‌اند و از آن اظهار نگرانی کرده‌اند. این سه موضوع عبارتند از:

۱. ورود عناصر نفوذی به مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان: «آمریکایی‌ها به این انتخابات چشم طمع دوخته‌اند.» آن‌ها می‌خواهند «عنصر نفوذی را وارد مجلس کنند.» آن وقت آن عنصر «مثل موریانه از داخل می‌خود و پایه‌ها را سست میکند» تا در ایران تغییرات مورد نظر دشمنان انجام شود.

۲. ارائه‌ی فهرست انتخاباتی با مقاصد فاسد و غیرانقلابی: جریان غرب‌گرا و جریان نفوذی در این انتخابات حضور پیدا می‌کنند. آن‌ها با «مقاصد فاسد و غیر انقلابی، فهرست انتخاباتی پیشنهاد خواهند داد.» راه نفوذ اینگونه بازخواهد شد.

۳. مایوس کردن مردم از انتخابات: برخی با گفتن حرف‌های مختلف «مردم را از انتخابات مایوس» می‌کنند. گفتن مداوم و پرتکرار حرف‌هایی مانند انتخابات آزاد، تخلف گسترده، تقلب و... تلاش عده‌ای است تا ذهن مردم نسبت به انتخابات مخدوش شود. مردم حضورشان در انتخابات برای کشور امنیت، در بین دوستانش اعتبار و در بین دشمنانش اهتت خواهد آورد. رهبر انقلاب اسلامی در مقابل این سه جریان، چند توصیه مهم به آحاد مردم کردند:

یک: با روشنگری و بدون تهمت زدن، بدون مصداق معین کردن اذهان به موضوع نفوذ روشن شود. ۱۳۹۴/۱۰/۱۴ دو: «درست انتخاب‌کردن» وظیفه و تکلیف مردم است. اعتماد به فهرستی که «آدمهای متدین و مؤمن و انقلابی» معرفی کرده‌اند راهی برای انجام این تکلیف است. ۱۳۹۴/۱۰/۱۹

سه: همه مردم در انتخابات شرکت کنند. حضور همه مردم چه آن‌هایی که «نظام را قبول ندارند» اما کشور و اعتبار آن برایشان

مهم است و چه آن‌هایی که «ممکن است رهبری را قبول نداشته باشند» اما به نظام جمهوری اسلامی علاقه‌مند هستند؛ براباسلام، نظام و ملت آبرو خواهد بود. ۱۳۹۴/۱۰/۱۹

این همان دستورالعملی است که باعث می‌شود هم «انقلاب ماندگار شود» و هم خداوند در دل‌های ملت «سکینه و آرامش» بنشانند که لَقَدْ رَضِيَ اللهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِى قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ. (سوره ی فتح آیه ۱۸)

رهبر انقلاب همچنین در دیدار با ائمه جمعه کشور در روز دوشنبه مورخ ۱۴/۱۰/۹۴ به تبیین ابعاد مختلف مفهوم پرمعنای «حق‌الناس» در عرصه انتخابات پرداختند. رهبر انقلاب در تشریح ابعاد مختلف حق‌الناس به «حق داوطلب» پرداختند و افزودند: از جمله عرصه‌های رعایت حق مردم در انتخابات این است که اگر کسی صلاحیت داشت او را رد نکنیم و به او میدان بدهیم و برعکس اگر کسی چه در انتخابات خبرگان و چه مجلس شورای اسلامی، صلاحیت قانونی نداشت با اغماض و بی‌دقتی او را وارد عرصه نکنیم که بی‌توجهی به این دو نکته، ضد حق‌الناس است.

رهبر انقلاب، آرای ملت را امانت خواندند و افزودند: حفظ این امانت از دیگر ابعاد حق‌الناس است. ایشان افزودند: همه کسانی که در اجراء، مراقبت، شمارش، جمع‌بندی آرا و اعلام نتایج دخیلند باید در حفظ آرای ملت کمال امانت را رعایت کنند و اندک تخلفی در این مساله، خیانت در امانت است.

رهبر انقلاب پذیرش نتایج قانونی انتخابات را از دیگر ابعاد رعایت حق‌الناس برشمردند و افزودند: وقتی مراکز قانونی، نتایج انتخابات را اعلام و تایید کردند مخالفت با این نتایج، ضد حق‌الناس است.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به حضور پرشکوه ۴۰ میلیونی ملت در انتخابات سال ۸۸ یادآوری کردند: در آن سال، برخی با حرف‌های منکر و ناپسند، ادعای تقلب را مطرح کردند و خواستار بر

۳ مهم رهبر معظم انقلاب اسلامی و راهکارهای مقابله آن هشدار

هم خوردن نتایج آرا شدند.ایشان افزودند: ما با آنها خیلی مماشات کردیم که جزییات آن طولانی است، گفتیم بیایید هر تعداد صندوق که می‌خواهید بازشماری شود اما به توصیه‌ها اعتنایی نکردند. چون بنا نبود که حرف حق را بپذیرند. رهبر انقلاب یادآور شدند آن کار و آن ادعا، خسارت‌های زیادی بر ملت و کشور وارد آورد که تاکنون جبران نشده و نمی‌دانیم قرار است کی جبران شود! ایشان در ادامه به رعایت حق‌الناس در «ارائه لیست‌های انتخاباتی» پرداختند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای افزودند: رعایت حق‌الناس در پیشنهاد فهرست‌ها به معنای این است که مساله رفیق بازی و جناح‌بازی را در لیست‌های خود دخالت ندهند و با معیار شایستگی حقیقی، لیست‌ها را تهیه کنند. ایشان به مردم نیز توصیه کردند برای انتخاب نامزدها به کسانی و مجموعه‌هایی اعتماد کنید که از سر صفا و صداقت و علاقه‌مندی به انقلاب لیست داده‌اند، نه

از روی مقاصد خاص و گاه فاسد. رهبر انقلاب سخنان خود در جمع ائمه جمعه سراسر کشور درباره انتخابات را با پرداختن به موضوع بسیار مهم و پیچیده «نفوذ» ادامه دادند. ایشان خاطرنشان کردند: کسانی که به اطلاعات دسترسی دارند، می‌دانند که چه دام‌هایی برای کشور گسترده شده یا درحال گسترده شدن است تا در حصار اراده و تصمیمات ملت نفوذ کنند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به ضرورت هوشیاری مردم، تاکید کردند: اگر بر فرض، عنصری نفوذی در مجلس خبرگان یا مجلس شورای اسلامی یا دیگر ارکان نظام وارد شود مانند موریانه از داخل پایه‌ها را می‌جود و سست می‌کند. رهبر انقلاب افزودند: در زمینه نفوذ باید بدون تهمت‌زدن و ذکر مصادیق متعین، در افکار عمومی روشنگری کرد.

مساله رهبری و زعامت از مهمترین اصول مکتب زندگی ساز اسلام است

به همین دلیل قرآن رهبری را مکمل رسالت و شرط ایمان معرفی کرده است.

پیامبر اسلام بارها در سخنان خود چه در واقعه‌ی غدیر و چه پیش و پس از آن و حتی در واپسین لحظات عمر خویش بر اهمیت این مساله تاکید فرمودند و در حدیث معروف ثقلین، پس از کتاب خدا مساله‌ی رهبری و پایگاه و ارزش آن را برای مردم نمایاندند تا اذهان مردم را هرچه بیشتر به اهمیت این مساله و نقش حیاتی و تاریخ ساز آن در اداره حکومت اسلامی آگاه سازند. امامان معصوم علیهم السلام نیز اسلام منهای رهبری را جاهلیت محض معرفی نموده اند.

مسأله ولایت فقیه نیز دقیقا در همان راستا ایفای نقش می نماید و خبرگان رهبری مهمترین رسالت را در تثبیت و تداوم ولایت فقیه دارند.

بدین گونه بود که امام خمینی شرکت مردم را در انتخابات خبرگان یک تکلیف دانستند و در پیام بسیار مهم خود به نخستین اجلاسیه‌ی خبرگان رهبری در سال ۱۳۶۲فرمودند :

«و اکنون شما ای فقهای شورای خبرگان، و ای برگزیدگان ملت ستمدیده مسولیتی قبول فرمودید که در رأس همه مسولیت هاست و آغاز به کاری کردید که سرنوشت اسلام و ملت رنجدیده و شهید داده و داغدیده در گرو آن است.»

اینک که دشمن با دامن زدن به اختلافات بینشی مسولان و بی ثبات کردن نهادهای انقلابی و ایجاد تشنج سیاسی و مایوس و بی تفاوت کردن مردم و بالاخره دست یافتن به مقصود، تلاش می کند تا جلو تاثیرات انقلاب اسلامی را بگیرد ضرورت پالایش جبه داخلی و خط راستین از ناخالصی‌ها و خطوط انحرافی انکار ناپذیر است در این میان حفظ وحدت نیروهای خودی یک اصل اساسی است و آنچه می تواند به انسجام و وحدت نیرو ها استحکام بخشد توجه به ارزشهاوپیروی ازارشادهای امام خمینی و رهنمودهای مقام معظم رهبری است.

ملت ایران دارای حماسه‌های ماندگار است و تمامی صفحه‌های انقلاب آکنده از برگهای افتخاری است که دستاورد حماسه

آفرینیهای ملت به پا خاسته‌ی ایران است؛

حماسه هایی که اگرچه در

مقاطع و اشکال گوناگون به منصهٔ ظهور رسیده اند اما همه آنها

دستیابی به یک هدف را نشانه رفته‌اند که همانا تحقق ارزشها و اندیشه‌های بنیان گذار انقلاب است .

با گذشت نزدیک به هشت سال بار دیگر انتخابات خبرگان که در اسفند ماه سال جاری برگزار می گردد ذهن دوستان و دشمنان انقلاب را به خود مشغول کرده است.

دوستان انقلاب دغدغهٔ آن را دارند که دستاورد بزرگ فکری و تئوریک امام خمینی بنیانگذار جمهوری اسلامی چگونه حفظ خواهد شد و دشمنان در سودای براندازی نظام به انتخابات خبرگان به عنوان فرصتی برای وارد ساختن جدی ترین ضربه و آسیب به نظام می‌نگرند.

دوستان انقلاب به فکر هرچه با شکوهرتر برگزار کردن این مراجعه به آرای عمومی و طرح مباحث تئوریک به منظور استحکام هرچه بیشتر مبانی ولایت فقیه و همبستگی ملت هستند و دشمنان قسم خورده نظام به فکر دسیسه چینی، ترسیم خط تضاد آشتی ناپذیر بین نیروهای مومن به انقلاب و تفرقه و جدایی.

بدین سان مشارکت و حضور فعال مردم در انتخابات خبرگان رهبری در این برههٔ حساس در حقیقت به مثابهٔ نبرد بی‌امان علیه استکبار جهانی است و نقش هر شرکت کننده همچون سرباز مجاهد و پاکباز و هر برگهٔ رای همچون گلولهٔ آتشینی است که بر قلب امپریالیسم شلیک می‌شود. حضور گسترده مردم در انتخابات خبرگان، نشان حیات بالنده انقلاب اسلامی و نظام عدل مبتنی بر مکتب اسلام و نمایانگر بیعتی تازه و تجدید عهدی دوباره با رهبر شجاع، پارسا

غلام نبی گلستانی

خبرگان رهبری،نبلور اسلامیت وجمهوریت

نخستین دورهٔ خبرگان رهبری در پنج شنبه ۲۳ تیر ماه ۱۳۶۲ در محل مجلس شورای اسلامی آغاز به کار کرد که با قرائت پیام امام خمینی و لاک و مهر شدن وصیتنامهٔ ایشان در حضور اعضای خبرگان و سران هر سه قوه همراه بود.

این دوره در اواخر کار خود با رحلت رهبری (اما خمینی) رو به رو گردید که الزاماً اجلاس فوق العاده‌ای تشکیل گردید و این در شرایطی بود که قانون اساسی در جریان اصلاح و تغییر بود.مجلس خبرگان با توجه به شرایط استثنایی و حساس کشور، رهبر جدید را برگزید و این گزینش یکبار دیگر پس از اصلاح قانون اساسی مورد تایید قرار گرفت.

انتخابات دومین دوره خبرگان رهبری پس از هشت سال در سال ۱۳۶۹ صورت گرفت و اکنون نیز به پیشواز انتخابات خبرگان که در اسفند ماه سال جاری انجام خواهد شد می رویم.

۱ – جایگاه استراتژیک خبرگان.

خبرگان رهبری به عنوان یک نهاد اساسی در نظام جمهوری اسلامی تلقی می شود که در حقیقت برخاسته از اعمال حاکمیت مردم در قالب سه قوه و رابطه‌ی آن با نهاد رهبری است و در مجموعه‌ی خود تجلی حاکمیت تشریعی خدا در یک جامعه‌ی توحیدی است. اهمیت و ارزش و مختصه های نهاد اساسی خبرگان در نظام اسلامی – مردمی از نقش تعیین کننده نهاد رهبری ناشی می گردد که به دلیل دو بعدی بودن دستگاه رهبری، خبرگان نیز باید از دو ویژگی مکتبی و مردمی برخوردارباشند و با دارا بودن این دو ویژگی است که این نهاد می تواند در مورد رهبری که شرط اساسی مکتبی بودن نظام سیاسی است، به نظر دهی بپردازد. بدین سان شرایط و صفات نامزدهای نمایندگی خبرگان، همانند شرایط و صفات رهبر، با الهام از ضوابط و معیار های مکتبی تعیین می شود؛ اگرچه اشخاص آنها توسط مردم و از طریق انتخابات مشخص می گردند.

این نهاد چونان دیگر نهادهای نظام برخاسته از متن جامعه و برانگیخته از ارادهٔ مردم است و قدرت آن مبتنی بر اختیارات سازمان یافته‌ای است که از یک سو مکتب و از سوی دیگر، مردم به آن تفویض کرده اند. خبرگان رهبری، نشانه‌ای از جمهوریت نظام اسلامی است که وظیفه تشخیص معیارهای رهبری را به عنوان رفیعترین رکن نظام اسلامی بر

عهده دارد.آنان برگزیدهٔ مردم هستند و به اعتبار رأیی که گرفته اند، حق دارند رهبری را برگزینند و بر طبق اصول ۱۰۷ – ۱۰۸ و ۱۱۱ قانون اساسی ، وظیفه سنگین خود را انجام دهند.

امام خمینی در مورد اهمیت خبرگان – خطاب به آنان – می فرماید:

« مجلس خبرگان، مجلسی است که باید شما وملت بدانند که این مجلس پشتوانه کشور است.»

مقام معظم رهبری نیز در تاریخ ۱۳۷۶/۱۰/۱۵

در دیدار با اعضای خبرگان فرمودند:

« خبرگان نقش فرد مومن و متعهد و عامل به حکم و معرفت شرعی را دارند و در مرحله تعیین مصداق منطبق بر معیار ها بدیهی است که مردم نقش با واسطه‌ای از طریق مراجعه به خبرگان ایفا می کنند. چه در غیر این صورت اگر قرار باشد تطبیق مفهوم با مصداق را از دست خبرگان خارج کنند همه چیز به هم خواهد ریخت و معیار ها به کلی نابود خواهد شد.»

معظم اله ضمن آن که نقش مردم را بسیار مهم و تعیین کننده خواندند، در پذیرش مصداق ولایت فقیه و پیروی از آن فرمودند: « هر کسی دغدغهٔ مردم را دارد باید کاری کند که مردم به ایمان، تبعیت و اطاعت قلبی کشانده شوند.و آنان که مایلند مردم یک نقش عملی و عینی داشته و حکومت الهی با جنبهٔ مردمی آن توأم شود، باید جاذبه ها و زیبایی این مساله را (نقش خبرگان) از نظر عقل و منطق بشری تبیین کنند و مردم را برای حضور در صحنه به شوق آورند، تا مردم نیز با ایفای نقش واقعی و همواره ناصر اسلام و حکومت اسلامی بودنشان، یاور اسلام و نظام باشند.

۲– جایگاه حدیثی و فقهی خبرگان :

اساس خبرگان رهبری در نظام اسلامی از سویی مبتنی بر روایات و از دیگر سو بر قواعد و اصول فقهی استوار است .

الف: از نظر روایی به دو روایت بسنده می کنیم :

– یعقوب بن شعب از امام صادق علیه السلام می پرسد: آنگاه که امام دچار حادثه ای می شود و از دنیا رحلت می کند، مردم چه وظیفه‌ای دارند؟

امام در پاسخ با استناد به آیه «نفر» می فرماید: کجاست فرمودهٔ خدا « آیا از هر گروهی عده‌ای نمی روند تا در دین، فقاقت و آگاهی کسب کنند و مردم خویش را پس

از بازگشت هشدار دهند تا از گمراهی بازشان دارند. »

در ادامه امام می فرماید:

« اینان تا هنگامی که در جست و جوی شناخت امامند، معذورند و مردمی که در انتظار کسب معرفت از آنانند نیز تا برگشت آنان در عذرند.

مضمون این روایت این است که شناسایی و تعیین جانشین مقام رهبری و ولایت امر مسلمین در هر زمان برای پیشگیری از بروز گسل و فاصله ی زمانی در نظام سیاسی اسلام و نیز ضمانت تداوم حکومت الهی بر اساس ولایت فقیه امری ضروری است.

– در روایتی از محمد بن مسلم، وی از امام صادق علیه السلام می‌پرسد: وقتی امام از دنیا می رود آیا مردم می توانند در شناخت جانشین او آزاد باشند و به دنبال این معرفت نروند؟

امام در پاسخ می فرمایند: مردم همان شهر که امام در آن از دنیا رفته اند نمی‌توانند، ولی مردم شهر های دیگر به مقدار زمانی که برای آمدن به آن شهر و تحقیق لازم نیاز دارند معذورند.

نکتهٔ قابل توجه در این روایت، این است که ملاک رجوع و علت تبعیت، همان جنبهٔ علم و آگاهی امام به اسلام است و وظایفی که مردم بر اساس وحی و دستورات پیامبر اسلام دارند.

ب) از لحاظ فقهی، مبنای انتخاب خبرگان و مسئولیت‌های سپرده به آنان در انتخاب رهبر می تواند تابع موارد زیر باشد:

۱– از باب شهادت خبره، که وی به دلیل خبره بودن نسبت به این مسألهٔ حیاتی مورد اختلاف یا جهل جامعه، فرد واجد شرایط رهبری را به مردم معرفی نماید که تخلف از این مسؤلیت دینی و وجدانی – چه به عنوان کتمان شهادت (بقره/۲۸۳) و چه کتمان حق (بقره ۱۵۹) و یا کتمان فضل الهی (نساء /۳۷) – گناه محسوب می شود و در قرآن، سخت مورد نکوهش قرار گرفته است.

۲ –از باب حکم حاکم شرعی در موضوعات خارجی در ارتباط با احکام شرعی، که شناخت و معرفی رهبر از مصادیق قضاوت و حکومت به شمار می رود و از باب « خبره ی واجد صلاحیت قضایی و شرعی دارد» می باشد. هر چند این در راه، هر دو وظیفه خبره را – چه در مسوؤلیت شهادت و چه حکم از باب امارات و حجت – لازم می‌داند، اما تفاوتی با هم دارند که حجت بودن نظر خبره

از باب شهادت، تعدد شاهد خیره را می طلبد و در حکم، خبرهٔ واحد، کفایت می کند.

۳- شرایط خبرگان

خبرگان به دلیل این که کار شناسایی ولی فقیه و نظارت بر تداوم امر ولایت فقیه را بر عهده دارند، به طور طبیعی شرایط ویژه‌ای را علاوه بر انتخاب از ناحیهٔ مردم و رای لازم، باید دارا باشند.

الف : اشتهار به دیانت و وثاقت

اعتماد، وثاقت و شایستگی اخلاقی جزء اوصافی است که کاندیدای خبرگان باید آن را دارا باشد و اشتهار به این صفات لازمه اش استمرار و مداومت است. اگر چه در قانون، تعریف دقیق و همه جانبه‌ای از واژه‌های دیانت، وثاقت و یا شایستگی اخلاق نشده است، اما خود همین واژهٔ اشتهار به دیانت مقصود را می رساند، چرا که شهرت به صفت تدین، وثاقت و شایستگی اخلاقی را نیز به همراه دارد، زیرا اگر کسی متدین شناخته شود، ولی وثاقتش مورد تردید باشد، در واقع دیانت او مورد تردید است.

ب : اجتهاد (آگاهی کامل به مبانی دین و قدرت بر استخراج حکم دینی)

فرد خبره باید از چنان سابقه علمی در حوزه‌ها و میزان بهره‌مندی از علوم دینی برخوردار باشد که توان شناسایی فرد صالح برای رهبری را داشته باشد، به ویژه با سنگین شدن این شرط در سال ۱۳۶۹ که آشنایی به مبانی اجتهاد، به دارا بودن درجه اجتهاد تعریف شد و قانون تشخیص آن را بر عهدهٔ فقهای شورای نگهبان گذاشت. به این ترتیب کاندیدای مجلس خبرگان باید در حد اجتهاد، سابقهٔ تحصیلی در حوزه‌های علمیه را داشته باشد که همین ویژگی بر اهمیت مجلس خبرگان افزوده است.

ج : دارا بودن بینش سیاسی – اجتماعی و آشنایی به مسائل روز

از آنجا که یکی از وظایف خبره، درک و شناخت بینش سیاسی – اجتماعی در رهبری است، ناگزیر خود باید آشنای به مسائل سیاسی – اجتماعی روز بوده، توان تشخیص نیاز های جامعه را داشته باشد تا گزینش او آگاهانه و کارشناسانه باشد.

د : اعتقاد به نظام جمهوری اسلامی ایران:

بدون تردید حفظ نظامی که در کشور بعد از پیروزی انقلاب اسلامی استقرار یافته در درجه اول اهمیت است و خواه و ناخواه کسانی می‌توانند حافظ آن باشند که خود

خبرگان رهبری به عنوان یک نهاد اساسی در نظام جمهوری اسلامی تلقی می شود که در حقیقت برخاسته از اعمال حاکمیت مردم در قالب سه قوه و رابطه‌ی آن با نهاد رهبری است و در مجموعه‌ی خود تجلی حاکمیت تشریعی خدا در یک جامعه‌ی توحیدی است.

آن را باور دارند و گرته منکر اصل نظام، چگونه ممکن است در مجموعه ای قرار بگیرد که شأن آن، انتخاب رهبری نظام است؟ بنابر این، وجود این شرط از بدیهیات اعضای خبرگان رهبری است. **هـ: نداشتن سابقه سوء سیاسی و اجتماعی**

این شرط در واقع متمم و مکمل شرط پیشین به شمار می آید. هر چند که مراد از فقدان سوء سابقه ی سیاسی – اجتماعی عدم محکومیت کیفری نیست، بلکه مقصود از آن متهم نبودن بر حمایت از مخالف نظام اسلامی و یا تبلیغ رژیم‌ی است که با نظام اسلامی منافعی باشد؛ مثل حمایت از نظام مشروطه سلطنتی و لیبرال و ... به طور کلی هدف این است که سابقهٔ خیره در هاله‌ای از ابهام نباشد. چنین شخصی اگرچه فعلاً معتقد به نظام جمهوری اسلامی باشد، صلاحیت کاندیدا شدن برای خبرگان رهبری را ندارد.

دارا بودن این شرایط بر طبق قانون مصوب مهر ماه ۱۳۵۹ شورای نگهبان

برای خیره لازم الرعایه است. ممکن است در این جا سوالی پیش آید که آیا شرایط دیگری از قبیل شرط سنی تابعیت و ... لازم نبوده است؟

در پاسخ باید گفت برخی از این شرایط خود بخود در شرایط یاد شده مندرج است همچون شرط سنی که حد اقل سن، با شرط اجتهاد قابل حل می باشد، زیرا معمولاً کسی در سن پایین تر از حد قانونی به اجتهاد نمی رسد و حد اکثر آن هم که مورد اشکال نیست، چه این که هر چه سن شخص عالم بالا تر برود، تجربه وی در مسایل بیشتر می‌شود.

مسألهٔ تابعیت نیز با در نظر داشتن حوزهٔ نفوذ سیاسی نظام جمهوری اسلامی در قلمرو مرز های معین شده خودبخود روشن است؛ اگر چه این مسأله خود بحث جداگانه ای است که با در نظر داشتن افقهای فرامرزی امت اسلامی، شایسته است از آن در جای خود بحث شود که فعلاً از آن صرف نظر می کنیم.

۴- مرجع تشخیص شرایط خبرگان

در پایان بحث شرایط خبرگان، این سوال مطرح است که مرجع تشخیص این شرایط و صلاحیت کاندیداهای خبرگان رهبری کیست؟ خود رای دهندگان هستند ، یا نهاد خاصی عهده ار آن است؟ در این مورد در مصوبهٔ سال ۱۳۵۹ شورای نگهبان که مرجع تشخیص معرفی شده بود، واجد بودن شرایط بویژه اجتهاد با گواهی سه نفر از اساتید معروف درس خارج حوزه های علمیه بود، اما در اصلاحیهٔ ۱۳۶۱/۱۲/۵ اضافه شد: کسانی که رهبر صریحاً یا ضمناً اجتهاد آنان را تایید کرده باشد، یا کسانی که در مجامع علمی یا نزد علمای بلد خویش شهرت به اجتهاد دارند، نیازمند به ارائهٔ گواهی نیستند. اما در آخرین اجلاسی که مجلس خبرگان دور اول داشت، مرجع تشخیص خبرگان را شورای نگهبان تعیین کرد که آنان نیز بر اساس این اختیار، نسبت به احراز شرط علمی، در مورد کسانی که از آنان شناخت ندارند، دعوت به انجام امتحان و نسبت به دیگران، نظر به تشخیص خود عمل می نمایند.

شایان یاد آوری است که مدت زمان دورهٔ خبرگان، هشت سال است که طولانی ترین دوره‌ها در نظام جمهوری اسلامی است و انتخابات مجدد باید سه ماه پیش از پایان آن صورت گیرد .

۵- حوزه ی مسئولیت خبرگان

قانون اساسی جمهوری اسلامی برای نهاد خبرگان، دو مسئولیت مهم را مقرر کرده

است:

۱- بررسی همه کسانی که صلاحیت رهبری دارند و انتخاب فرد واجد صلاحیت پس از شور کافی و رسیدن به برجستگی خاص برای رهبری و معرفی وی به مردم. این کار در صورتی است که مردم مستقیماً نتوانند فرد فقیه عادل، با تقوا، آگاه، شجاع و ...را شناسایی کنند و این مسأله دارای چندین فرض است:

الف: به دلیل تخصصی بودن شرایط شرعی رهبری و موازین اسلامی، مردم قادر به تشخیص فرد واجد شرایط نباشند و در نتیجه مردم به خیره مراجعه کنند .

ب) به خاطر تعداد افراد واجد شرایط و ناتوانی مردم از تشخیص اولویت و ارجحیت فردی برای رهبری، در این صورت برای جلوگیری از خدشه دار شدن قداست عمومی رهبری و نیز ارج نهادن به فکر و رای مردم، خبرگانی را برمی گزینند و مشکل را از طریق آنان حل می کنند.

ج) در میان مردم در تشخیص اولویت و ارجحیت اختلاف نظر به وجود آید و هیچ یک از طرفین، اکثریت قاطع را نداشته باشند که ممکن است این اختلاف ناشی از ضعف تشخیص مردم یا ناشی از رای افراد خبره و فقیه شناس باشد که به آنان مراجعه کرده اند.

۲-تشخیص ناتوانی رهبر از انجام وظایف محولهٔ قانونی یا فاقد شدن یکی از شرایط مذکور در اصل ۱۰۹، که بر خبرگان لازم است برای رفع ابهام در اولین اجلاسیهٔ خود به این مهم رسیدگی کنند و نیز طبق اصل ۱۱۱، خبرگان موظفند هرگاه رهبر را در انجام مسئولیت خویش ناتوان یافتند، اقدام کنند. بر این اساس، خبرگان یک نهاد لازم الوجود در تمامی شرایط جمهوری اسلامی است؛ حتی اگر رهبر به شیوهٔ اول و بدون خبرگان تعیین شده باشد، وجود آنان برای تعیین جانشین و بررسی عدم صلاحیت رهبر ضروری است.

۳- انتخاب رهبر، تفویض ولایت یا تعیین مصداق؟

در پایان مقال، دو مسأله قابل بحث است . نخست اینکه آیا انتخاب رهبر به معنای تفویض ولایت به اوست؟ یا مشخص و تعیین کردن مصداق کلی فقیه می باشد؟ دوم این که آیا رهبری زماندار و مدت بردار است یا خیر؟ مسلماً خبرگان به کسی ولایت نمی دهند،

بلکه تعیین مصداق عنوانی است که به وسیله ی خدا و رسول جعل شده است؛ فقط مردم یا خبرگان، مصداق آن را با آرای خود برگزیده‌اند که قهراً اثر جعل از عنوان روی مصداق می آید. از این رو در ذیل اصل ۵ قانون اساسی آمده است که اکثریت قاطع مردم یکی از فقها را به عنوان اعدل و اعلم و اقوی تشخیص داده اند و او را برگزیده اند. پس این مصداق بین فقها با انتخاب، ولی و حاکم می باشد، چه آن که عنوان لیاقت برای مقامی، غیر از داشتن مسئولیت و سمت رسمی آن است. بنابراین، فعلیت یافتن این منصب منوط به حکم یا انتخاب است و در این مورد فعلیت با انتخاب خواهد بود و رای مردم یا خبرگان در این فرد به هیچ وجه به این مفهوم نیست که وی به وسیله ی انتخاب، حق ولایت پیدا می کند و یا با عدم آن، آن حق را دارا نیست.

در مورد پرسش دوم، یعنی زماندار بودن یا نبودن رهبری باید گفت که هرچند وظایف و مسئولیت های هر شخص در یک فاصلهٔ زمانی است و امر رهبری هم از این قاعده جدانیست، اما موضوع رهبری مدت معین و مشخصی که از قبل تعیین شده باشد ندارد و این یکی از مزایای اصل ولایت فقیه است، زیرا حفظ کیان نظام در هر دوره‌ای از مجلس و ریاست جمهوری و ... به عهده ی اوست و از این دیدگاه با هیچ یک از مقامات دیگر قابل مقایسه نیست. بنا براین ممکن است مدت آن یک روز یا چندین سال باشد، ولی از این موضوع مفهوم مادام العمری یا وراثت و مانند آن استفاده نمی شود، بلکه به شرایط تعیین شده‌ای پیوند دارد که در قانون اساسی آمده است.

گذشته از این، هرچند یکی از موارد پایان دورهٔ رهبری درگذشت اوست، ولی همه ی موارد پایان رهبری به این منحصر نمی گردد. در موارد دیگری نیز ممکن است عنوان رهبری از شخصی سلب شود؛ مثلاً ممکن است در جریان محاکمه‌ای، احراز سلب شرط عدالت و تقوا از او شود و چون رهبری همانند دیگر افراد، تابع قوانین و دادگاه‌ها است، از این سمت برکنار شود. یا موارد مشخص در اصل ۱۱۱ - که شرطی را از دست دهد یا ناتوان از انجام مسئولیتی از مسئولیت‌های محوله گردد، یا کناره گیری کند و استعفا دهد، یا کسی را واجد شرایط ببیند و او را ارجح بداند و زمینه را با کنار رفتن برای او فراهم سازد، یا بیماری طولانی

مدت او را از کار باز دارد، یا ضعف جسمانی یا کهنوت سن که محل به مسئولیت ها باشد، یا نارسایی روانی حتی اشتغالات شخصی و خانوادگی و ... همه می تواند جزء عواملی باشد که سبب به میدان آمدن خبرگان گردد و با این توضیح پاسخی به همهٔ گفته های داده می شود که زمزمه ی استبداد، انحراف و یا وراثتی شدن رهبری را سر داده، دچار دلهره و اضطراب می شوند.

حسن شرفیان

خواستگاه مجلس شورای اسلامی

مجلس

جامعه‌ی انسانی به خاطر جمع بودن و کثرت اعضا ناگزیر به قانون و رهبری

نیاز دارد. این دو شرط در یک ساختار به نام حکومت ظهور می‌یابد. سیستم‌های حکومتی در طول تاریخ با توجه به پیشرفت تمدنی رشد یافته و به شکل خلاصه از حکومت فردم بر مردم در گذشته به حکومت مردم بر مردم یا همان دموکراسی رسیده که به شکل عمومی نزد بیشتر مردم جهان پذیرفته است.

در سیستم حکومتی باز یا مردم سالار (دموکراتیک) نظام حکومتی در سه بخش اصلی تقسیم می‌شود که هر یک از این ساختارها جهت پیشبرد امور حکومتی یکی از وظایف سه گانه ساختار حکومتی را به عهده می‌گیرد. این ۳ وظیفه در اکثر ساختارهای حکومتی عبارتند از:

۱- اجرای قوانین (دولت) ۲- نظارت بر حسن اجرا و عدم تخلف از قوانین (قوه قضائیه) و ۳- تحلیل، پردازش و ایجاد قوانین (قوه مقننه).

در واقع آنچه که باعث حرکت، پویایی و رشد یک جامعه می‌شود ساخت و اجرای یک سری قوانین پیشرفته، دقیق، روشن و محکم می‌باشد تا با توجه به آنها دو بخش دیگر ساختار حکومت یعنی دستگاه اجرایی و نظارتی بتوانند وظایف خود را اجرا کنند و جامعه را به پیش برند.

آنچه مسلم است اینکه دو نهاد دیگر حکومتی موظف به اجرا و نظارت بر حسن اجرای قوانین تصویب شده توسط نهاد قانون گذار در جامعه می‌باشند و به شکل مستقل نمی‌توانند فعالیت خاصی داشته باشند. در نتیجه هر گونه پیشرفت، توسعه و بهبود

شرایط زندگی در هر جامعه که در آن حکومت مردمی برقرار است وابسته به گروه قانون گذار در آن جامعه است و این بخش از حکومت است که مسیر اصلی حرکت و زمینه پیشرفت، توسعه، تعالی و رفاه را در آن جامعه تعیین و مشخص می‌کند و سایر قسمت‌های حکومت موظف به اعتماد و حرکت در آن مسیر و اجرای مطلق قوانین تعیین شده‌اند. به بیان دیگر مجلس قانون گذاری نمایانگر روح و اراده هر جامعه و قلب تپنده آن است.

حال این نهاد قانون گذاری که در تمام جوامع مردم سالار شکل گرفته ممکن است در نام متفاوت باشد اما در روح و عملکرد یکسان است. در بیشتر جوامع اعضایی که در نهاد قانون گذاری فعالیت می‌کنند به شکل مستقیم با انتخاب مردم تعیین می‌شوند. و تلاش بر این است که نخبگان هر جامعه به این نهاد وارد شوند. افراد جامعه باید حساسیت امر را در این نهاد درک و از آنجا که مجلس مهمترین نهاد در هر جامعه مردم سالار است بیشترین حساسیت را نسبت به آن به خرج دهند.

در واقع مجلس قانون گذاری در این جوامع ویتیرین و نشانگر سطح فکر، فرهنگ و اهداف کلی در میان مردم جامعه است. بنا بر این انتخابات مجلس از دیگر انتخابات حتی ریاست جمهوری و... در جوامع مردم سالار مهمتر می‌باشد چرا که گروه قانون گذار است که وظایف و مسئولیت‌ها و مسیر حرکت همه‌ی بخش‌های جامعه

به بیان دیگر مجلس قانون گذاری نمایانگر روح و اراده هر جامعه و قلب تپنده آن است.

حتی دولت و رئیس جمهور را در جامعه مردم سالار تعیین خواهد کرد.

نظر به آنچه گذشت انتخابات مجلس شورای اسلامی کشور ما نیز حساس ترین انتخابات و نظر سنجی دموکراتیک در ایران است. هر یک از افراد جامعه نیز باید در این زمینه اهمیت و حساسیت این کار و وظیفه‌ی خود را درک و در انتخاب خود دقت نماید تا بهترین و متخصص ترین افراد را جهت این کار انتخاب کنند. همچنین عدم شرکت افراد جامعه در این امر نیز از جهتی دیگر به کل جامعه ضرر می‌رساند؛ چرا که با این کار فضای مجلس بنا بر سلیقه یک دسته خاص از افراد جامعه خواهد شد و قانون گذاری نیز بنا بر سلیقه آنان صورت خواهد گرفت. در نتیجه این امر باعث ایجاد نارضایتی از کلیت نظام می‌شود و برخی قشرها در روند قانون گذاری شرکت نخواهند کرد و خواسته‌های آنان نیز نادیده گرفته خواهد شد.

جدا از سایر موارد مثبتی که شرکت در انتخابات مجلس در هر جامعه و... مهمترین مزیت آن این است که اصلی ترین زمینه پیشرفت یک کشور که داشتن قوانین مناسب و پیشرفته در همه‌ی زمینه هاست را تضمین خواهد کرد. باید توجه کرد تا نیازها و کمبودهای اصلی کشور در حال حاضر شناسایی و مطابق با آنها افرادی که در این زمینه جدای از صلاحیت‌های عمومی تخصص دارند را برای رفع نیازهای کشور روانه مجلس نمود.

مجلس در ایران ۱۰۷ ساله امروز تاریخچه

از تجار و بازرگانان توانستند اجازه تاسیس "مجلس وکلای تجار ایران" را از ناصرالدین شاه بگیرند که مرامنامه آن بسیار مترقی و برخوردار از جنبه پر رنگ اصلاح طلبانه بود.

*اولین مجلس ایران

تشکیل اولین مجلس کشور به انقلاب مشروطه برمی‌گردد که فرمان تشکیل آن در روز ۱۶ مرداد سال ۱۲۸۵ خورشیدی توسط "مظفرالدین شاه قاجار" به امضا رسید و نظامنامه مجلس شورای ملی نیز در ۱۷ شهریور همان سال به دست وی امضا شد.

ناگفته نماند مظفرالدین شاه متولد ۱۲۹۶ قمری و چهارمین فرزند "ناصرالدین شاه" است که از ۵ سالگی به عنوان ولیعهد انتخاب شد و قریب به ۴۰ سال در آذربایجان حکومت کرد. و پس از به قتل رسیدن ناصرالدین شاه به تهران آمده و بر تخت سلطنت تکیه زد.

مظفرالدین شاه در سال قمری ۱۳۲۴ فرمان مشروطیت را صادر و امضا نمود و ۵ روز پس از صدور این فرمان دار فانی را وداع گفت. مجلس شورای ملی در جریان جنبش مشروطه و بر پایه اولین قانون اساسی ایران تشکیل شد.

مجموعه مجلس شورای ملی و مجلس سنا را اغلب به عنوان "مجلسین" می‌خواندند، از صدور فرمان مشروطیت در سال ۱۲۸۵ خورشیدی تا انقلاب جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۷۵ مجموعاً ۲۴ دوره مجلس شورای ملی تشکیل شد که

در برخی مواقع ایام فترت نیز پیش آمده و کشور بدون مجلس بوده است.

*دوره‌های ۲۴ گانه مجلس شورای ملی - دوره اول:

نخستین جلسه رسمی مجلس شورای ملی در تاریخ ۱۳ مهر ماه ۱۲۸۵ خورشیدی مطابق با ۱۷ شعبان ۱۳۲۴ قمری و ۱۷ اکتبر ۱۹۰۶ میلادی با نطق افتتاحیه مظفرالدین شاه قاجار گشایش یافت.

نمایندگان این دوره مجلس به موجب ماده ۶ نظامنامه انتخابات از بین طبقه اشراف و شاهزادگان، تجار و مالکان، روحانیون و اصناف انتخاب شدند.

این مجلس، قانون اساسی ایران را که مشتمل بر ۵۱ اصل بود در تاریخ ۸ دی ماه ۱۲۸۵ به توشیح مظفرالدین شاه و پس از فوت وی متمم قانون اساسی را ۱۵ مهر ماه ۱۲۸۶ به امضای محمدعلی شاه رساندند.

این مجلس در روز دوم تیر ماه ۱۲۷۸ خورشیدی مصادف با ۲۳ جمادی‌الثانی ۱۳۲۶ قمری به دستور محمدعلی شاه قاجار به توپ بسته شد.

-دوره دوم:

دومین دوره قانون گذاری پس از ۱ سال و ۴ ماه و ۲۱ روز فترت در تاریخ ۲۴ فروردین ۱۲۸۸ خورشیدی مطابق با دوم ذی‌قعدة ۱۳۲۷ قمری افتتاح شد.

این مجلس نیز به دنبال اولتیماتوم دولت روس در روز ۳ دی ماه ۱۲۸۹ خورشیدی منحل شد.

-دوره سوم:

این دوره پس از ۳ سال فترت در تاریخ ۱۴ آذر ماه ۱۲۹۳ خورشیدی مطابق با ۱۷ محرم ۱۳۳۳ قمری توسط احمدشاه قاجار افتتاح گردید.

دوره سوم مجلس شورای ملی نیز به علت شروع جنگ جهانی اول بیش از یک سال دوام نیافت.

-دوره چهارم:

این دوره پس از ۵ سال و ۷ ماه و ۸ روز فترت در اول تیر ۱۳۰۰ خورشیدی مطابق با ۱۵شوال ۱۳۳۹ قمری توسط احمدشاه قاجار گشایش یافت و در ۳۰ خرداد ۱۳۰۲ خورشیدی مطابق با ۱۷ ذیقعه ۱۴۴۱ قمری پایان یافت.

-دوره پنجم:

پنجمین دوره قانونگذاری در تاریخ ۲۲ بهمن ۱۳۰۲ خورشیدی مطابق با ۵ رجب ۱۳۴۲ قمری افتتاح شد.

در این دوره بود که سلطنت قاجاریه منحل شد و مجلس موسسان در ۲۱ آذر ماه همان سال سلطنت را به پهلوی داد.

مجلس پنجم شورای ملی نیز در تاریخ ۲۲ بهمن ۱۳۰۴ خورشیدی خاتمه یافت.

-دوره ششم:

دوره ششم قانونگذاری در تاریخ ۱۹ تیر ماه ۱۳۰۵ خورشیدی مطابق با ۳۰ ذیحجه ۱۳۴۴ قمری توسط رضاشاه افتتاح و در تاریخ ۲۲ مرداد ۱۳۰۷ خورشیدی مصادف با ۲۶ صفر ۱۳۴۷ قمری پایان یافت.

در این دوره مجموعاً ۲۷۶ جلسه تشکیل شد.

-دوره هفتم:

هفتمین دوره قانونگذاری در تاریخ ۱۴ مهر ۱۳۰۷ خورشیدی مطابق با ۲۱ ربیع‌الثانی ۱۳۴۷ قمری افتتاح و در تاریخ اول آبان ۱۳۰۹ خورشیدی مصادف با ۳۰ جمادی‌الاول ۱۳۴۹ قمری پایان یافت.

-دوره هشتم:

هشتمین دوره قانونگذاری در تاریخ ۲۴ آذر ماه ۱۳۰۹ خورشیدی مطابق با ۲۳ رجب ۱۳۴۹ قمری افتتاح و در تاریخ ۲۴ دی ماه ۱۳۱۱ خورشیدی مصادف با ۱۷ رمضان ۱۳۵۱ قمری خاتمه یافت.

-دوره نهم:

نهمین دوره قانونگذاری در تاریخ ۲۴ اسفند ماه ۱۳۱۱ خورشیدی برابر با ۱۸ ذیقعه ۱۳۵۱ قمری افتتاح و در تاریخ ۲۱ فروردین ۱۳۱۴ خورشیدی مصادف با ۷ محرم ۱۳۵۴

قمری پایان یافت.

طرح تاسیس دانشگاه تهران در این دوره به تصویب رسید.

-دوره دهم:

دهمین دوره قانونگذاری روز پنج‌شنبه ۱۵ خرداد ماه ۱۳۱۴ خورشیدی برابر با ۴ ربیع‌الاول ۱۳۵۴ قمری افتتاح و در تاریخ ۲۲ خرداد ۱۳۱۶ خورشیدی برابر با سوم ربیع‌الثانی ۱۳۵۶ قمری پایان یافت.

-دوره یازدهم:

یازدهمین دوره قانونگذاری در ۲۰ شهریور ۱۳۱۶ خورشیدی مطابق با ۵ رجب ۱۳۵۶ قمری افتتاح و در تاریخ ۲۷ شهریور ۱۳۱۸ خورشیدی برابر با چهار شعبان ۱۳۵۸ قمری پایان یافت.

-دوره دوازدهم:

دوازدهمین دوره مجلس شورای ملی در تاریخ سوم آبان ۱۳۱۸ خورشیدی مطابق با ۲۱ رمضان ۱۳۵۸ قمری افتتاح شد و در ۹ آبان ۱۳۲۰ خورشیدی برابر با ۹ شوال ۱۳۶۰ قمری پایان یافت.

در شهریور همین سال بود که ایران به اشغال نیروهای متفقین درآمد و رضاشاه از سوی انگلیسی‌ها وادار به استعفا گردید و سلطنت به پسرش محمدرضا واگذار شد.

-دوره سیزدهم:

سیزدهمین دوره قانونگذاری در تاریخ ۲۲ آبان ۱۳۲۰ خورشیدی مطابق با ۲۳ شوال ۱۳۶۰ توسط محمدرضا شاه پهلوی افتتاح و در تاریخ اول آذر ۱۳۲۲ خورشیدی برابر با ۲۴ ذیقعه ۱۳۶۲ قمری پایان یافت.

-دوره چهاردهم:

چهاردهمین دوره قانونگذاری در تاریخ ۶ اسفند ماه ۱۳۲۲ خورشیدی مطابق با اول ربیع‌الاول ۱۳۶۳ قمری افتتاح گردید و در ۲۱ اسفند ۱۳۲۴ خورشیدی برابر با ۷ ربیع‌الثانی ۱۳۶۵ قمری خاتمه یافت.

در این دوره برای نخستین بار پس از تکراری بودن ادوار، تعداد ۸۰۰ کاندیدا بر سر ۱۳۶ کرسی مجلس به رقابت پرداختند.

-دوره پانزدهم:

پانزدهمین دوره قانونگذاری پس از یک فترت طولانی ۲ سال و ۴ ماه و دو روز در تاریخ ۲۵ تیر ماه ۱۳۲۶ خورشیدی مطابق با ۲۸ شعبان ۱۳۶۶ قمری افتتاح و در تاریخ ۶ مرداد ۱۳۲۸ خورشیدی برابر با ۲ شوال ۱۳۶۸ قمری به پایان رسید.

-دوره شانزدهم:

شانزدهمین دوره قانونگذاری در تاریخ

کهن به زمان اشکائیان برمی‌گردد مجلس شناخته شده در تاریخ ایران بر اساس آنچه به اثبات رسیده، اولین

خورشیدی به نخست وزیری انتخاب گردید. مجلس شانزدهم با همه فراز و نشیب‌ها در ۲۹ بهمن ۱۳۳۰ خورشیدی مطابق با ۲۲ جمادی‌الاول ۱۳۷۱ قمری پایان رفت.

-دوره هفدهم:

هفدهمین دوره قانونگذاری در تاریخ ۱۷ اردیبهشت ماه ۱۳۳۱ خورشیدی مطابق با ۲ شعبان ۱۳۷۱ قمری افتتاح شد در حالی که از ۱۳۶ کرسی نمایندگان فقط ۷۹ کرسی آن دارای نماینده بود.

به دنبال درگیری مصدق با مخالفان، وی در دوازده مرداد ۱۳۲۲ خورشیدی طی فرماندمی دوره هفدهم مجلس شورای ملی را منحل و شروع انتخابات دوره هجدهم را موکل به اصلاح قانون انتخابات کرد.

شاه از فرصت عدم وجود مجلس استفاده کرده و مصدق را عزل و زاهدی را به نخست‌وزیری گماشت و هم چنین طی فرمانی در ۲۸ آبان همین سال دستور انحلال مجلسین را صادر کرد.

-دوره هجدهم:

هجدهمین دوره قانونگذاری در ۲۷ اسفند ۱۳۲۲ خورشیدی مطابق با ۱۲ رجب ۱۳۷۳ قمری افتتاح و در تاریخ ۲۶ فروردین ۱۳۳۵ خورشیدی برابر با ۳ رمضان ۱۳۷۵ قمری پایان یافت.

-دوره نوزدهم:

نوزدهمین دوره قانونگذاری در ایران در تاریخ ۱۰ خرداد ماه ۱۳۳۵ خورشیدی مطابق با ۲۰ شوال ۱۳۷۵ قمری افتتاح و پس از ۴ سال در ۱۹ خرداد ۱۳۳۹ خورشیدی برابر با ۱۴ ذیحجه ۱۳۷۹ قمری به پایان رسید.

در این دوره بود که اجلاسیه مجلس از دو سال به ۴ سال تغییر و تعداد نمایندگان نیز از ۱۳۶ نفر به ۲۰۰ نفر افزایش یافت.

-دوره بیستم:

پس از انتخاب نمایندگان، به دلیل اعتراضات، انتخابات منحل شده و بار دیگر بعد از برگزاری انتخابات، مجلس بیستم در ۱۲ اسفند ۱۳۳۹ خورشیدی مطابق با ۵ رمضان ۱۳۸۰ قمری افتتاح گردید و این مجلس نیز در ۱۹ اردیبهشت ۱۳۴۰ خورشیدی برابر با ۱۳ ذیقعه ۱۳۸۰ قمری توسط علی‌امینی منحل شد.

-دوره بیست و یکم:

انتخابات مجلس شورای ملی بیست و یکم در شهریور ۱۳۴۲ شمسی برگزار شد این مجلس پس از دو سال و سه ماه و ۲۵ روز فترت در تاریخ ۱۴ مهر ماه ۱۳۴۲

خورشیدی مطابق با ۱۷ جمادی‌الاول ۱۳۸۳ قمری افتتاح گردید.

در این دوره برای اولین بار شش زن جزو منتخبین مجلس شدند.

دوره بیست و یکم قانونگذاری در تاریخ ۱۳ مهر ماه ۱۳۴۶ خورشیدی برابر با ۳۰ جمادی‌الثانی ۱۳۸۷ قمری خاتمه یافت.

-دوره بیست و دوم:

بیست و دومین دوره قانونگذاری در روز جمعه ۱۴ مهر ۱۳۴۶ خورشیدی برابر با اول رجب ۱۳۸۷ قمری افتتاح گردید.

پذیرش قطع‌نامه شورای امنیت درباره بحرین و جدایی آن از ایران در روز پنج‌شنبه مورخ ۲۴ اردیبهشت ۱۳۴۹ خورشیدی در جلسه فوق‌العاده‌ای که بنا به تقاضای دولت تشکیل شده بود به تصویب و جهت اجرا به دولت ابلاغ شد.

این دوره قانونگذاری در تاریخ ۹ شهریور ۱۳۵۰ خورشیدی مصادف با ۱۹ رجب ۱۳۹۱ قمری به مناسبت برگزاری جشن‌های ۲۵۰۰ ساله به موجب فرمان شاه منحل و در همان روز دوره بیست و سوم مجلس شورای ملی به وسیله شاه گشایش یافت.

-دوره بیست و سوم:

مجلس بیست و سوم روز سه‌شنبه ۹ شهریور ۱۳۵۰ خورشیدی برابر با ۹ رجب ۱۳۹۱ قمری افتتاح و در ۱۶ شهریور ماه ۱۳۵۴ خورشیدی مصادف با ۳۰ شعبان ۱۳۹۵ قمری خاتمه یافت.

-دوره بیست و چهارم:

انتخابات دوره بیست و چهارم مجلس شورای ملی یا انتخابات رستاخیزی، آخرین انتخابات دوران حکومت پهلوی بود که در تاریخ ۱۷ شهریور ۱۳۵۴ خورشیدی مصادف با ۲ رمضان ۱۳۹۵ قمری افتتاح شد.

در این دوره مجلس به خاطر فضای انقلابی که در کشور به وجود آمده بود، ۵ نخست وزیر طی ۴ سال به روی کار آمدند که هیچ‌کدام از آن‌ها موفق به ادامه کار نشدند.

سرانجام به دنبال مبارزات قهرمانانه ملت ایران برای سرنگونی رژیم ستمگر پهلوی و استعفای بسیاری از نمایندگان و سقوط رژیم سلطنتی، عمر مجلس بیست و چهارم نیز در ۲۱ بهمن ۱۳۵۷ خورشیدی پایان یافت.

آن روزها که دشمن به جانمان حمله کرد شهدا ما را شرمنده خود کردند!

نکند این روزها که دشمن به نانمان حمله کرده است شرمنده شهدا شویم

ترس دشمن از رنگها؛

روزی از سبز سپاه

روزی از خاکی بسیج

روزی از سرخی خون شهید
روزی از مشکی چادرها

روزی از کیک زردهسته ای

و امروز از جوهر آبی
انگشتها!

هر رأی اهدای یک گل لاله
برای شهدا و امام (ره)

و یک پایه محکم برای
انقلاب است

روز انتخابات همه می آیم

موسسه آموزش عالی غیرانتفاعی
غیردولتی وحدت تربت جام.

مجلس و انقلاب اسلامی

بعد از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی تا به امروز چند دوره مجلس با اقتدار و بدون وقفه برگزار شده و هم اکنون مجلس نهم شورای اسلامی در حال خدمت به ملت است.

مجلس، همان نهادی است که در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، فصلی تحت عنوان فصل ششم به آن اختصاص داده شده و ۳۹ اصل همین قانون از اصل شصت و دوم تا اصل نود و نهم به آن پرداخته است.

در ادامه به مناسبت اولین روز آغاز به کار مجلس شورای اسلامی در تاریخ انقلاب اسلامی که هفتم خرداد ماه ۱۳۵۹ افتتاح شد، نگاهی به پیشینه مجلس و قانونگذاری در تاریخ ایران اسلامی می پردازیم.

*علت نام گذاری روز مجلس

در لابه‌لای صفحات تقویم خورشیدی، ۱۰ آذر هر سال به عنوان روز مجلس نام‌گذاری شده است که علت این نام‌گذاری شهادت آیت‌الله سید حسن مدرس در روز دهم آذر ماه سال ۱۳۱۶ است.

آیت‌الله سیدحسن مدرس در سال ۱۲۴۹ خورشیدی برابر با ۲۲۸۷ قمری در شهرستان زواره از توابع اصفهان متولد شد و در شش سالگی به همراه پدرش به قمشه(شرضا) رفت و نزد پدربزرگش "میرعبدالباقی" درس خواند.

وی پس از درگذشت پدربزرگش در شانزده سالگی برای ادامه تحصیل به اصفهان رفت.

سید حسن مدرس تحصیلات خود را در اصفهان نزد علامه شیخ‌مرتضی‌ریزی و در سامرا و نجف نزد مراجعی چون میرزای شیرازی، آخوند خراسانی و سیدمحمدکاظم یزدی آموخت.

وی در سال ۱۳۰۸ خورشیدی مورد سوء قصد عوامل رضاخان قرار گرفت که از ترور جان سالم به در برد.

مدرس در جریان قیام نورالله نجفی اصفهانی در دی ماه ۱۳۰۵ خورشیدی در قم علیه اقدامات رضا شاه از وی

حمایت کرد.

رضاخان در طی برگزاری انتخابات مجلس هشتم شورای ملی با مداخله آشکار در انتخابات و حذف آرای شهید مدرس اجازه نداد وی به مجلس راه یابد و سپس ۱۶ مهر ۱۳۰۷مدرس را دستگیر و به دامغان، مشهد و سپس به خواف تبعید کرد.

آیت‌الله مدرس ۷ سال در خواف، توسط ماموران شاهنشاهی تحت نظر بود و در ۲۲ مهر ۱۳۱۶ از خواف به کاشمر منتقل شد، دراین زمان رضاشاه دستور قتل مدرس را به رئیس شهربانی کاشمر داد ولی او از این کار سرباز زد، در نتیجه این ماموریت به سه نفر به اسامی جهان‌سوزی، متوفیان و خلج واگذار شد و آن‌ها شب ۱۰ آذر ۱۳۱۶ برابر با ۲۷ رمضان ۱۳۵۶ قمری، آیت‌الله سیدحسن مدرس را شهید کردند. آرامگاه این شخصیت برجسته عالم سیاست و دیانت در کاشمر یکی از شهرهای استان خراسان رضوی واقع شده است.

حضور و مبارزات خستگی‌ناپذیر شهید آیت‌الله سیدحسن مدرس در مجلس شورای ملی علیه استبداد و استعمار باعث شد تا مجلس شورای اسلامی براساس مصوبه‌ای در سال ۱۳۷۲خورشیدی، ۱۰ آذر، سالروز شهادت این مجاهد نستوه و اسطوره بزرگ حق‌مداری و ظلم‌ستیزی را به عنوان روز مجلس نام‌گذاری کند.

-مجلس اول در دوران حکومت جمهوری اسلامی ایران

نخستین دوره مجلس در تاریخ ۷ خرداد ۱۳۵۹ خورشیدی آغاز به کار کرد و در تاریخ ۶ خرداد ۱۳۶۳ خورشیدی نیز پایان یافت.

اولین دوره مجلس به دلیل پیروزی انقلاب اسلامی با حوادث و فراز و نشیب‌های بسیاری همراه بود به طوری که برگزاری سه دوره انتخابات ریاست جمهوری به دلیل برکناری ابوالحسن بنی‌صدر، ترور شهید

محمدعلی رجایی و سومین انتخابات ریاست جمهوری در سال ۱۳۶۰،تشکیل شورای عالی انقلاب فرهنگی، تعطیلی دانشگاه‌ها، قطع کامل روابط ایران با مریکا، وقوع جنگ ۸ ساله تحمیلی و... از جمله مسائل مطرح در دوره مجلس اول بود.

اولین دوره مجلس با ۲۸ کمیسیون

در سومین دوره مجلس پس از انقلاب پذیرش قطعنامه ۵۹۸، موافقت بنیانگذار کبیر انقلاب اسلامی با استعفای منتظری از قائم مقامی رهبری، درخواست مجلس برای بازنگری در قانون اساسی، ارتحال حضرت امام خمینی (ره)، انتخاب خامنهای به عنوان رهبر انقلاب اسلامی، برگزاری پنجمین دوره انتخابات ریاست جمهوری از ۲۵ کمیسیون دائمی و ۳ کمیسیون خاص و ویژه به امورات مختلف رسیدگی می‌کرد.

-مجلس هشتم:

انتخابات چهارمین دوره مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۲۱ فروردین ۱۳۷۱ انجام شد و مجلس چهارم از ۷ خرداد همان سال کار خود را آغاز و در تاریخ ۶ خرداد ۱۳۷۵ به کار خود خاتمه داد.

مجلس چهارم نیز با ۲۳ کمیسیون دائمی به کار خود ادامه داد.

-مجلس پنجم:

انتخابات مجلس پنجم شورای اسلامی برخلاف مجالس قبلی در اسفند ۱۳۷۴ برگزار و باز برخلاف مجالس پیشین با کمی تاخیر در ۱۲ خرداد ۱۳۷۵ آغاز به کار کرد.

این مجلس نیز دارای ۲۴ کمیسیون دائمی و ۸ کمیسیون ویژه و خاص به وظایف محوله رسیدگی می‌کرد.

-مجلس ششم:

انتخابات مجلس ششم شورای اسلامی در تاریخ ۷ خرداد ۱۳۸۳ آغاز به کار کرده و در ۶ خرداد ۱۳۸۷ پایان یافت. در این دوره محل مجلس شورای اسلامی براساس یکی از مصوبه‌های مجلس ششم از محل مجلس سابق(معروف به مجلس سنا) در آبان ماه سال ۱۳۸۳ به بهارستان انتقال یافت .

همچنین در این دوره رای گیری از حالت "قیام و قعود" به صورت الکترونیکی تغییر پیدا کرد. مجلس هفتم نیز با ۱۴ کمیسیون دائمی فعالیت می‌کرد.

-مجلس چهارم:

انتخابات چهارمین دوره مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۲۱ فروردین ۱۳۷۱ انجام شد و مجلس چهارم از ۷ خرداد همان سال کار خود را آغاز و در تاریخ ۶ خرداد ۱۳۷۵ به کار خود خاتمه داد.

مجلس چهارم نیز با ۲۳ کمیسیون دائمی به کار خود ادامه داد.

-مجلس پنجم:

انتخابات مجلس پنجم شورای اسلامی برخلاف مجالس قبلی در اسفند ۱۳۷۴ برگزار و باز برخلاف مجالس پیشین با کمی تاخیر در ۱۲ خرداد ۱۳۷۵ آغاز به کار کرد.

این مجلس در تاریخ ۶ خرداد سال ۱۳۷۹ پایان یافت.

این مجلس نیز دارای ۲۴ کمیسیون دائمی و ۲ کمیسیون خاص بود.

-مجلس ششم:

انتخابات ششمین دوره مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۲۹ بهمن ۱۳۷۸ برگزار شد و نخستین جلسه رسمی این مجلس در تاریخ ۷ خرداد ۱۳۷۹ آغاز شده و در ۶ خرداد ۱۳۸۳ پایان یافت. افزایش تعداد نمایندگان از ۲۷۰ نفر به ۲۹۰ نفر براساس اصل ۶۴ قانون اساسی از مهمترین اقدامات این دوره می باشد .

مجلس ششم نیز با ۱۴ کمیسیون دائمی به کار خود پایان داد.

-مجلس هفتم:

هفتمین دوره مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۷ خرداد ۱۳۸۳ آغاز به کار کرده و در ۶ خرداد ۱۳۸۷ پایان یافت. در این دوره محل مجلس شورای اسلامی براساس یکی از مصوبه‌های مجلس ششم از محل مجلس سابق(معروف به مجلس سنا) در آبان ماه سال ۱۳۸۳ به بهارستان انتقال یافت .

همچنین در این دوره رای گیری از حالت "قیام و قعود" به صورت الکترونیکی تغییر پیدا کرد.

مجلس هفتم نیز با ۱۴ کمیسیون دائمی فعالیت می‌کرد.

-مجلس هشتم:

هشتمین دوره مجلس شورای اسلامی ساعت ۸:۵۰ صبح روز ۷ خرداد ۱۳۸۷ افتتاح گردید.

در طول مجلس هشتم ۴ نفر از نمایندگان دار فانی را وداع گفتند.

مجلس هشتم در تاریخ ۶ خرداد ۱۳۹۱ با ۱۵ کمیسیون دائمی، ۲ کمیسیون ویژه و ۱ کمیسیون مشترک به کار خود خاتمه داد.

مجلس نهم:

انتخابات نهم مجلس شورای اسلامی در دو مرحله انجام شد :

مرحله اول در تاریخ ۱۲ اسفند ۱۳۹۰ و مرحله دوم در تاریخ ۱۵ اردیبهشت ۱۳۹۱ برگزار شد.

نهمین دوره مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۷ خرداد ۱۳۹۱ با حضور مسئولان کشوری و لشکری و طی مراسمی باشکوه آغاز به کار کرد.

*تفکیک قوا در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

باید دقت داشت تفکیک قوا در قانون جمهوری اسلامی ایران با کشورهای دیگر تفاوت‌های بسیاری دارد چرا که در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به جای استفاده از کلمه "تفکیک قوا" از واژه

"استقلال قوا" استفاده شده است؛ از این جهت قوه مقننه به عنوان یکی از قوای سه گانه نظام جمهوری اسلامی ایران از استقلال و قدرت منحصر به فردی برخوردار است.

در ذیل به برخی از موارد تداخل و نفوذ متقابل قوه مقننه با سایر قوا اشاره می‌کنیم:

الف: تداخل و نفوذ قوه مقننه در قوه مجریه

-قوه مجریه ، مجری قوانین مصوب قوه مقننه است.

-قوه مقننه ، به طرق مختلف به قوه مجریه نظارت می‌کند از قبیل تذکر، سوال، استیضاح و نظارت مالی از طریق قانون بودجه و دیوان محاسبات کشور.

-رای اعتماد به وزیران پیشنهادهی رئیس‌جمهور توسط مجلس شورای اسلامی انجام می‌شود.

-رئیس‌جمهور بابت اقدامات خود و هیئت وزیران در مقابل مجلس مسئول است و هر یک از وزرا در برابر مجلس شورای اسلامی دارای مسئولیت هستند. -رسیدگی به شکایات مردمی از قوه مجریه برای مجلس شورای اسلامی امکان پذیر است.

-تحقیق و تفحص در امور اجرایی توسط مجلس شورای اسلامی یکی از مکانیسم‌های اجرای اصل ۹۰ قانون اساسی در رسیدگی به شکایات مردمی است .

ب: تداخل و نفوذ قوه مقننه در قوه قضاییه:

-قضات موظف به اجرای قوانین مصوب قوه مقننه هستند.

-رسیدگی به شکایات مردمی از قوه قضاییه برای مجلس شورای اسلامی (مستنبط از جمع اصول ۷۶ و ۹۰ قانون اساسی) امکان پذیر است.

*ساختار مجلس در نظام جمهوری اسلامی ایران:

مجلس شورای اسلامی مهم‌ترین و اصلی‌ترین رکن قانونگذاری و نظارت بر نظام جمهوری اسلامی ایران است که نمایندگان آن به صورت مستقیم و

با رای مخفی مردم انتخاب می‌شوند. دوره نمایندگی مجلس شورای اسلامی ۴ سال و دوره نمایندگی نمایندگان نیز همزمان با دوره مجلس شورای اسلامی است بنابراین اگر نماینده‌ای از طریق انتخابات میان دوره‌ای به نمایندگی انتخاب شود مدت نمایندگی وی محدود به پایان دوره مجلس خواهد بود.

مجلس شورای اسلامی تعطیل‌بردار نبوده و به همین جهت انتخابات هر دوره مجلس باید پیش از پایان دوره قبل برگزار شود تا کشور در هیچ دوره‌ای بدون مجلس نباشد بنابراین هیچ عاملی نمی‌تواند مانع انتخابات و تشکیل مجلس شود مگر جنگ و اشغال نظامی که در این صورت با پیشنهاد رئیس‌جمهور و تصویب دو سوم نمایندگان و تایید شورای نگهبان انتخابات مناطق اشغال شده یا کل کشور برای مدت معینی متوقف می‌شود در این صورت مجلس سابق به کار خود ادامه خواهد داد.

*ساختار درونی مجلس شورای

۱ سلامی

الف) هیئت‌رئیس‌ه

- ۱- هیئت‌رئیس‌ه سنی
- ۲- هیئت‌رئیس‌ه موقت
- ۳- هیئت‌رئیس‌ه دائم

ب) کمیسیون‌ها

- ۱- کمیسیون‌های تخصصی
- ۲- کمیسیون‌های ویژه
- ۳- کمیسیون‌های خاص

ج) جلسات عمومی مجلس

*وظایف و اختیارات مجلس

شورای اسلامی

الف) قانونگذاری

ب) نظارت

*تعداد نمایندگان

در حال حاضر تعداد نمایندگان مجلس شورای اسلامی براساس اصل ۶۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ۲۹۰ نفر می‌باشد و هر ۱۰ سال با در نظر گرفتن عوامل انسانی، سیاسی، جغرافیایی و نظایر آن حداکثر ۲۰ نماینده می‌تواند به تعداد نمایندگان اضافه شود.

*نهادهای وابسته مجلس شورای اسلامی

الف) مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

ب) دیوان محاسبات کشور

ج) کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی

د) کتاب‌خانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی

*مجموعه بهارستان

در حال حاضر قلب تپنده قانونگذاری جمهوری اسلامی ایران در تهران و در میدان بهارستان واقع شده است. مجموعه بهارستان شامل ساختمان رئیس‌مجلس، ساختمان‌های اداری، کمیسیون‌ها، مجموعه قدیمی مجلس و صحن علنی نوساز، و مجلس در مجموع ۸۰ هزار متر مربع وسعت دارد که ۲۵ هزار متر مربع آن مربوط به ساختمان مجلس شامل: صحن علنی، راهروها، اتاق اینترنت، اتاق ترجمه همزمان و بخش‌های مختلف الکترونیکی است.

ساختمان جدید مجلس که به صورت

هرمی ساخته شده و در جزء جز آن از معماری ایرانی بهره گرفته شده است، گنجایش ۳۵۰ نماینده مجلس را دارد و می‌تواند ۹۰۰ نفر افراد متفرقه را نیز پذیرا باشد؛ همچنین رای گیری از نمایندگان در ساختمان جدید مجلس به صورت الکترونیکی است و نمایندگان می‌توانند رای دادن به صورت مخفی را به صورت پیشرفته تجربه کنند.

در ساختمان جدید (فعلی) شبکه مدار بسته تلویزیونی نیز فعال است که از روند جلسات علنی به صورت کامل تصویربرداری می‌کند.

در پایان باید به این مهم توجه کرد که مجلس شورای اسلامی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بوده و محور بسیاری از تصمیم‌گیری‌ها، قانون‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها است. مجلس پایگاه اساسی نظام و مردم و مایه حضور و مشارکت واقعی مردم در تصمیم‌گیری‌ها و مظهر اراده ملی است.

درباره قداست، اهمیت و جایگاه حساس و سرنوشت ساز مجلس و نقش آن در اصلاح جامعه و کشور و نظارت

به کارها و اصلاح امور و برخورد قاطع و دل سوزانه با مسائل کشور، بیانات بنیان‌گذار کبیر انقلاب اسلامی ایران حضرت امام خمینی (ره) و سخنان رهبر معظم انقلاب بهترین گواه است که فرازهایی از آن بیان می‌گردد:

حضرت امام خمینی (ره): "مجلس شورای اسلامی تنها مرکزی است که قوا باید تابع آن باشند، این جانب اکیدا علاقه‌مندم که قداست مجلس معظم و وکلای محترم محفوظ باشد تا الگویی باشد برای مجالس جهانی".

مقام معظم رهبری: "نمایندگی مجلس، مسئولیت و خدمت است، مجلس در نظام اسلامی دارای نقش حقیقی در اداره و هدایت کشور است و درست ایفا کردن این نقش تاثیر عمیق و تعیین کننده‌ای در سرنوشت و مسیر و جهت‌گیری‌های اصلی کشور به جای می‌گذارد و مجلس به معنای حقیقی کلمه مظهر اراده و حاکمیت مردم است".

معیارهای

نظیر قرآن در مورد انتخابات چیست؟

مروری به آیتی که درباره انتخاب افراد از سوی خداوند یا پیشوایان معصوم آمده، ما را به این مطلب رهنمون می‌سازد که در انتخاب افراد در هرجایی مسلمان باید صلاحیت افراد و تعهد آنان را ملاک قرار دهد.

در داستان انتخاب طالوت در قرآن آمده است، برخی افراد انگیزه‌های غیر الهی، مانند نَسَب عالی و ثروت فراوان را ملاک انتخاب فرماینده و رهبر می‌دانستند؛ "قَالُوا أَتَمَنَّا بِكُونَ لَه الْمَلِكِ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِالْمَلِكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْت سَعَةً مِّنَ الْمَالِ؛(بقره،۲۴۷) گفتند:چگونه او بر

ما حکومت کند با این که ما از او شایسته‌تریم و او ثروت زیادی ندارد"، ولی پیامبرشان در مورد انتخاب طالوت به آنان گفت: "إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ وَاللَّهُ يُؤْتِي مَلَكَهُ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَ سِعَ عَلِيمٌ؛(بقره،۲۴۷) خدا او را بر شما برگزید و او را در علم و اقدرت ا جسم وسعت بخشیده است."(ر.ک:تفسیر نمونه، آیت الله مکارم شیرازی و دیگران، ج ۲، ص ۲۴۷، دارالکتب الاسلامیه)

از این آیه و روایاتی که تعصب‌های قبیله‌ای و گروهی و هوای نفس را در انتخاب افراد به شدت مذمت می‌کند، فهمیده می‌شود، امت اسلامی، در انتخابات، دو وظیفه بسیار حساس بر عهده دارد که اگر آن‌ها را رعایت نکنند وظیفه دینی خود را انجام نداده و در پیشگاه خدای متعال مقصر است.

وظیفه اول: فردی را که می‌خواهد

انتخاب کند، تنها برای رضای خدا و مصلحت امت اسلامی انتخاب نماید و در انتخاب او هیچ انگیزه‌ای، غیر از انتخاب اصلح که تنها راه حاکمیت صالحان است نداشته باشد.

وظیفه دوم:منتخب خود را به طور کامل شناخته و او را در دیانت و صداقت، امتحان کرده باشد و میزان کارایی او را برای کاری که انتخاب می‌کند بداند. چنان‌که در قرآن کریم آمده است: "إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَوَدُّوا إِلَّا؟ مَتَّتَ إِلَيَّ أَهْلَهَا؛(نساء،۵۸) خدا به شما فرمان می‌دهد که

امانت‌ها را به صاحبانشان بازگردانید". امروز، اداره جامعه اسلامی، امانتی است که از سوی مردم به مسئولین سپرده می‌شود، لذا وظیفه مردم است این امانت را به کسانی که اهلیت و صلاحیت دارند بسپارند. (ر.ک:انتخابات از نظر اسلام و قانون اساسی، یحیی سلطانی، ص ۷۷، نشر ماهنامه پاسدار اسلام.)

انتخاب شایسته از منظر قرآن

قرآن و نقش و جایگاه انتخاب

انسان تنها موجودی است که از اراده و اختیار کامل برخوردار است. اراده و اختیار برای او حقوق و همچنین تکالیف و مسئولیت‌هایی را پدید می‌آورد که می‌بایست آنها را در زندگی شخصی و اجتماعی مورد توجه قرار دهد. حضور در انتخابات به معنای انتخاب سرنوشت جمعی و گذاردن مسئولیت‌های سیاسی و اجتماعی و فرهنگی و اقتصادی کلان دراختیار شخص یا اشخاصی است و این یعنی واگذاری سرنوشت خود به دیگری

بنابر این هر انتخابی می‌تواند تاثیرات شگرف و بزرگی در زندگی فردی و اجتماعی و نیز مادی و معنوی و همچنین دنیوی و اخروی به جا گذارد. از این رو تبیین و تحلیل

مساله انتخابات به عنوان یک عمل سرنوشت ساز اجتماعی بر اساس آموزه های وحیانی قرآنی ضرورتی است که نمی‌توان از آن چشم پوشید؛ زیرا دانستن و شناخت نگرش قرآن به این مساله به معنای شناخت حقوق و مسئولیت های انسان از نگاه خداوند و پروردگار هستی است.

انتخابات، حق و تکلیف

از آن جایی که درتحلیل قرآنی و اسلامی حق و تکلیف، ناظر به یکدیگر است و هر جایی حقی ثابت شده تکلیف و مسئولیتی نیز درکنار آن اثبات شده و یا هر جایی تکلیف و مسئولیتی را به عنوان وظیفه بیان کرده حقی را در ضمن آن دیده است، می‌توان گفت که اگر انتخابات یک حق طبیعی و عقلانی و عقلایی

حضرت امیرالمؤمنین نیز در ضمن آیین نامه حکومتی که برای مالک اشتر می‌نویسد به او می‌فرماید:بخیل را در مشورت کردن دخالت نده که تو را از نیکوکاری باز می‌دارد و از تنگدستی می‌ترساند. ترسو را در مشورت دخالت نده که در انجام کارها روحیه تو را سست می‌کند. حریص را نیز در مشورت دخالت نده که حرص را با ستمکاری در نظرت زینت می‌دهد...بدترین وزیران تو کسی است که پیش از تو وزیر بدکاران بوده و در گناهان آنان شرکت داشته، پس مبادا چنین افرادی محرم راز تو باشند...تو باید جانشینانی بهتر از آنان داشته باشی که قدرت فکری امثال آنان را داشته، اما گناهان و کردار زشت آن‌ها را نداشته باشند. کسانی که ستمکاری را بر ستمی یاری نکرده و گناهکاری را در گناهی کمک نرسانده باشند. (نهج البلاغه، نامه ۵۳)

از جمله حقوق انسانی که تکلیف و مسئولیت اجتماعی وی نیز می باشد، حضور در صحنه های سرنوشت ساز اجتماعی است. انتخابات به معنای انتخاب کسی که مدیریت امور اجتماعی را به عهده گیرد و یا نمایندگی و وکالت در منصبی اجتماعی داشته و اعمالی را انجام و یا مدیریت نماید، مسئولیتی است که نمی توان آن را نادیده گرفت و یا واگذار کرد. نقش انتخاب در زندگی فردی و

اجتماعی اگر بپذیریم که اراده و اختیار آدمی ریشه و خاستگاه انتخاب وی است، باید بپذیریم که انسان با هر انتخابی در حقیقت خود را می سازد و تکلیف و مسئولیت خود را در قبال خود و خدا در آفرینش انجام می دهد.

بنابراین کسانی که به عنوان یک انسان دست به انتخاب می زنند هم به حق خویش دست یافته اند و هم آنکه به مسئولیت انسانی خود به عنوان خلیفه الهی عمل کرده اند

کسی که به انتخاب درستی دست زده است در حقیقت خود را به درستی ساخته و بستر و فضای مناسبی نیز برای رشد اجتماعی خود و دیگران فراهم آورده است و اگر در این میان انتخاب شایسته و درستی نداشته باشد گام در سقوط فردی و جمعی گذاشته است.

انتخابات و سرنوشت یکی از بزرگ ترین و نمایان ترین آثار انتخاب را می بایست در تغییر سرنوشت فردی و جمعی جست. به این معنا که هر کسی که دست به انتخابی می زند سرنوشت خویش را تغییر می دهد و از آن جایی که انتخابی چون انتخابات های سرنوشت ساز اجتماعی و گزینش رهبران اجتماعی و مدیران سیاسی از جایگاه مهم تر و حساس تری برخوردار است، می توان گفت که تغییرات در سرنوشت فردی و اجتماعی و یا شخصی و جمعی به شدت سنگین تر و

آشکارتر خواهد بود زیرا هر انتخابی از این دست انتخابات می تواند نه تنها فرد را بلکه جامعه را به سوی کمال و یا سقوط رهنمون سازد و تبعات و آثار آن، گاه نسل ها باقی و برقرار خواهد ماند. از این رو از آن به انتخابات سرنوشت ساز برای خود و امت بلکه نسل هایی از امت یاد می کنند.

خداوند در آیاتی چند از جمله آیه ۵۳ انفال و ۱۱ رعد به توانایی انسان برای تغییر سرنوشت و دگرگون سازی آن به سوی بد و خوب اشاره می کند. در آیه ۱۱۷ آل عمران و نیز ۱۸۲ و ۱۶۵ همین سوره و ۱۰۶ و ۱۰۷ انعام بدفرجامی انسان ها در دنیا و آخرت را ناشی از سوءاختیار و انتخاب آنان می شمارد و کسانی را که خداوند را مسئول مشکلات و گرفتاری ها می شمارند سرزنش می کند که خود را سرزنش کنند که با سوءاختیار خود این گونه سرنوشت بدفرجام برای خود و نسل های آینده رقم زده اند.

در حقیقت گمراهی و انحراف خود و جامعه و بلکه نسل های آینده و خوشبختی و بدبختی همگانی در این گونه انتخابها رقم می خورد. آیات بسیاری این معنا را به شکل گزارش هایی از اقوام گذشته و نیز نمونه های عینی تبیین کرده است. از جمله می توان به آیه ۱۰۸ آل عمران و ۲۱ و ۲۲ ابراهیم و مانند آن اشاره کرد که گمراهی و انحراف انسان را برخاسته از سوءاختیار و انتخاب او برمی شمارد.

همان گونه که خداوند ولایت کلیه و مطلقه خود را به پیامبر(ص) و معصومان(ع) واگذار کرده است (بقره ۱۱۴ و توبه ۲۸ و مائده ۵۵ و احزاب ۶) همچنین بخشی از ولایت را به شکل عام در اختیار همه انسان ها قرار داده است تا به این وسیله در تغییر سرنوشت خود و دیگران دخالت نمایند.

ریشه انتخابات سیاسی و اجتماعی را می بایست در آیات بسیاری از جمله آیه ۲۸ آل عمران و ۸۹ و ۱۳۹ و ۱۴۴

نساء و مانند آن جست؛ زیرا مؤمنان دارای حق ولایت بر یکدیگرند و این ولایت است که زمینه را برای انتخابات سیاسی اولیای امور بویژه در حوزه های سیاسی و اجتماعی فراهم آورده است.

برخی از بیانات امام خمینی (ره) درباره انتخابات (صحیفه امام)

• انتخابات یک محکی هم برای خودتان است که ببینید آیا می خواهید انتخاب اصلح بکنید برای خودتان، یا برای اسلام؟

• اگر برای خودتان باشد، شیطانی است، به انتخابات نظر کنید، می فهمید که ایران پایدار خواهد ماند.

• تمام مردم موظفند که در انتخابات حاضر باشند و تحت تأثیر هیچ کس قرار نگیرند

• مسئله انتخابات یک امتحان الهی است که گروه گرایان را از ضوابط گرایان ممتاز می کند، و مؤمنین و متعهدین را از مدعیان جدا می نماید.

• انتخابات در انحصار هیچ کس نیست، نه در انحصار روحانیین است، نه در انحصار احزاب است، نه در انحصار گروههاست. انتخابات مال همه مردم است.

• امروز مردم می دانند که دولت از خودشان است و انتخابات هم از خودشان است.

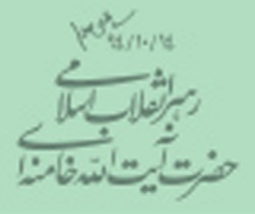
داستان حق الناس

۱	صلاحیت قانونی	۲	اغماض نکردن در صلاحیت ها	۳	حفظ امانت
۴	پذیرش نتیجه قانونی	۵	پیشنهاد لیستهای انتخاباتی	۶	انتخاب لیستهای انتخاباتی

مردم ببینند مجموعه هایی که فهرست پیشنهاد می دهند

کدام قابل اعتمادند بعضیها از روی علاقمندی به انقلاب فهرست پیشنهاد نمیکنند.

انتخابات حق الناس است